

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
1. INLEIDING					
	I	PG&R	- In hoeverre is het positieve beeld van financiële stabiliteit en een “gezonde meerjarenbegroting” realistisch en structureel houdbaar, nu de daling van de woonlasten vooral lijkt voort te komen uit een wijziging in de kostentoerekening in plaats van echte besparingen, terwijl tegelijkertijd hogere afvalverwerkingskosten en beperkte Rijksbijdragen dreigen? - Hoe is in dit kader de balans tussen financiële houdbaarheid en maatschappelijke ambities concreet - vormgegeven en welke prioriteiten zijn daarbij eventueel losgelaten om de begroting sluitend te houden?	2,3	- Er ligt een realistisch structureel meerjarenbeeld in de begroting. Onvoorziene kosten die nu nog onzeker zijn, zijn voor zover realistisch meegenomen en anders benoemd onder de risico's. - Maatschappelijke ambities die in de kadernota in beeld gebracht zijn, zijn financieel in beeld gebracht tijdens de begroting waarbij het college keuzes heeft moeten maken om dit financieel in balans te brengen.
2. BIEO					
	67	PvdA	Vanwege de extra Tweede Kamerverkiezingen, waarvoor ambtelijke capaciteit nodig is, zijn een aantal digitaliseringsprojecten doorgeschoven naar volgend jaar. Op het werkbudget (digitale)dienstverlening wordt daarom incidenteel € 75.000 ingeleverd. Wat betekend dit doorschuiven voor de uitvoering van deze digitaliseringsprojecten? Wat betekend het minder beschikbaarstellen van financiële middelen voor deze projecten? En wat gaan de inwoners hier van merken?	6	De digitaliseringsprojecten die zijn doorgeschoven naar 2026 betreffen met name het versaaSen van bestaande applicaties bij team Burgerzaken. Het versaaSen van applicaties houdt in dat traditionele software wordt omgezet naar software-as-a-service (SaaS). Voor inwoners van de gemeente heeft het uitstellen geen direct merkbare impact. De veranderingen spelen zich vooral af op de achtergrond wat ambtelijke capaciteit vraagt. Met versaaSde applicaties zijn dienstverlening applicaties stabiel en kunnen sneller nieuwe functionaliteiten worden doorgevoerd.
	86	VVD	Wat wordt er precies gedaan om ervoor te zorgen dat er een goede doorstroming is voor auto's? Het staat voortdurend overal vast en in de begroting staan ook geen maatregelen genoemd die moeten leiden tot verbetering.	7	In de mobiliteitsstrategie 2040 is een mix aan maatregelen verwoord om de bereikbaarheid van Rijswijk nu en in de toekomst te borgen. Deze worden jaarlijks nader uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda (Zie voor uitvoeringsagenda Mobiliteit en Parkeren 2025 -RIB 25 026) en in de LTIP. Zo zetten we onder andere in op betere doorstroming bij het kruispunt Volmerlaan, Treubstraat, Kesslerpark. Hier wordt binnenkort een onderzoek gedaan, met als doel de doorstroming te verbeteren. Ook wordt er ingezet op het vervangen van reguliere verkeersregelinstantaties (VRI) door intelligente VRI's. iVRI's kunnen op basis van data de meest optimale doorstroming berekenen en daarop anticiperen. Jaarlijks vervangen we gemiddeld drie VRI's door iVRI's.
3. Bestuur en Ondersteuning					
	1	CDA	13 P 12: interactieratio, bij Facebook en Instagram te weinig om relevant te zijn? Kan dit worden verbeterd?	12	Doelstelling is om de interactieratio te verbeteren door consistent te communiceren via de richtlijnen uit de ambtelijk vastgestelde contentstrategie 2025-2026. Het doel van de contentstrategie is inwoners en ondernemers te bereiken met passende en kwalitatief goede content. Hierbij maken we gebruik van de kanalen waarop zij zich bevinden.
	2	CDA	14 P 13: verbetering digitale werkwijze, hoe ouderen en laag geletterden betrekken zie ook p. 47.	13	We communiceren niet alleen digitaal maar ook via de lokale krant die veelal door ouderen wordt gelezen en met brieven, kaarten, posters en flyers of via bestaande netwerken. Met behulp van symbolen, afbeeldingen, infographics of video's maken we informatie ook toegankelijker voor laaggeletterden.
	59	PvdA	Jongerenparticipatie: Wat is de concrete planning in 2026 om, volgend op het amendement “De jeugd een stem in Rijswijk”, in samenwerking met een gespecialiseerde organisatie de methode voor hun beleidsparticipatie uit te werken?	16	Eind 2025 vragen we breed uit welke behoeften jongeren tussen de 12-24 jaar zelf hebben op het gebied van participatie. De opgehaalde ideeën werken we uit en gebruiken we tijdens een eind januari/begin februari 2026 te houden co-creatie sessie met stakeholders, partners en jongeren, om gezamenlijk bouwstenen voor jongerenparticipatie te creëren. Dit moet uiteindelijk resulteren in een concept voor jongerenparticipatie in Rijswijk. Het plan is om uiterlijk eind tweede kwartaal 2026 jongerenparticipatie duurzaam te hebben vormgegeven.
	60	PvdA	Integrale Toegang en Onafhankelijkheid: Hoe wordt de onafhankelijkheid van de Sociaal Raadsvrouw (die gratis en vertrouwelijke hulp biedt) gewaarborgd, nu zij onderdeel wordt van het integrale toegangsteam?	(leeg)	De onafhankelijkheid van de sociaal raadsvrouw is gewaarborgd, aangezien zij hiërarchisch onder de manager Publieke Dienstverlening valt. De sociaal raadsvrouw wordt geen vaste medewerker van het integraal toegangsteam, maar werkt op collegiale basis samen met dit team, met nadruk op kennisdeling.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	65	PvdA	Dienstverlening RCC: Wat zijn de structurele investeringen om de tevredenheid van de dienstverlening te verhogen naar minimaal een 7,5 en de wachttijd van het Rijswijks Contactcentrum (RCC) te beperken tot maximaal 2 minuten?	18,89	De score voor onze algemene dienstverlening schommelt de laatste jaren rond de 6,8. De tevredenheid ligt boven het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten (6,7 in 2024 versus 6,5 bij referentiegemeenten). Dit is op basis van de meest recente burgerpeiling van 2024. Dit cijfer komt voort uit de vraag 'Wat vindt u - over het algemeen- van de dienstverlening van uw gemeente?', waarbij dienstverlening wordt gepresenteerd als alles wat een inwoner van onze gemeente ziet of ervaart. Dus niet alleen ondersteuning aan een balie, maar ook alle inzet op het gebied van zorg, ondersteuning en samenwerking in buurten en wijken voor inwoners. Dienstverlening is dus een breed begrip. Het verbeteren van de dienstverlening doet de gemeente op allerlei terreinen. U ziet dat ook terug in verschillende onderdelen van deze begroting, in de vorm van programma's, uitvoeringsplannen en losse activiteiten. De afgelopen jaren zijn op diverse gebieden al stappen ondernomen om onze dienstverlening te verbeteren. Voorbeelden zijn het digitaliseren van steeds meer aanvraagprocessen en het aanpassen van werkprocessen om onze dienstverlening verder te verbeteren. We trainen medewerkers op gastgerichtheid en zijn op steeds meer manieren in gesprek over onze dienstverlening te verbeteren. Het baliebezoek wordt met ingang van dit jaar gemeten. De eerste uitkomsten geven een zeer positief beeld. Het baliebezoek wordt gemiddeld met een 8,7 beoordeeld. Ook zetten we allerlei maatregelen in om goed telefonische bereikbaar te zijn. De gemiddelde wachttijd bij het RCC is 1,5 minuut en ligt ruim onder norm van 2 minuten. Alle activiteiten bij elkaar moeten leiden tot een hogere tevredenheid over onze dienstverlening.
	70	PvdA	Beleidsproduct 5.6 Media Onderbesteding Bibliotheek aan de Vliet - Klopt het dat de Bibliotheek valt onder Media?	15	Ja, dat klopt.
	71	PvdA	Kinderopvangtoeslagenaffaire Voor 2025 zijn de voorlopig verwachte uitgaven met betrekking tot de dienstverlening aan de slachtoffers van de toeslagenaffaire € 265.000. Hier staat wel voor hetzelfde bedrag een Rijksbijdrage tegenover. Betekend dit dat de Rijswijkse slachtoffers van de toeslagenaffaire in 2025 allemaal geholpen zijn of zijn voor de komende jaren de kosten / dekking niet in te schatten?	18	Nee, de dienstverlening aan de slachtoffers van de toeslagenaffaire is nog niet afgerond. Nog steeds melden zich inwoners bij de gemeente die door het Rijk zijn aangemerkt als slachtoffer. De regeling van het Rijk loopt door tot 31 december 2026. De kosten die de gemeente hiervoor maakt worden volledig vergoed door het Rijk.
	72	PvdA	Toegankelijkheid websites gemeente Rijswijk Totaal aantal websites gemeente 28 - Is het mogelijk aan te geven welke websites dit betreffen (domeinnaam / naam site) en indien mogelijk ook graag een uitsplitsing in toegankelijkheidsverklaring per website	12	De letter van de status (A = toegankelijk E = geen verklaring) staat vóór de url: A - https://regionaalenergieloket.nl/rijswijk B - https://rijswijk.archiefweb.eu/#archive B - https://www.burgerklacht.nl/rijswijk/viewer.php B - https://www.rijswijk.nl B - https://ilost.co/nl/org/gemeente-rijswijk B - https://www.rijswijkbuiten.nl/ B - https://plaspolder.nl/ C - https://afspraak.rijswijk.nl/qmaticwebbooking/ C - https://belastingbalie.rijswijk.nl/ C - https://financien.rijswijk.nl/ C - https://jaarstukken.rijswijk.nl/ C - Programmabegroting C - https://samen.rijswijk.nl/nl-NL/ C - http://parkeren.rijswijk.nl/ C - https://huisvandestadrijswijk.nl/ E - https://rijswijk.bestuurlijkeinformatie.nl/ E - https://rijswijk.aqgo.com/ E - https://www.wsprijswijk.nl/ E - https://www.fsprijswijk.nl/ E - https://www.prettigindeplus.nl/ E - https://extraatjerijswijk.nl/ E - https://www.cjgrijswijk.nl/ E - https://www.hulpwizerrijswijk.nl/ E - https://mijn.rijswijk.nl/ E - https://formulieren.rijswijk.nl/ E - https://foto.rijswijk.nl/
	73	PvdA	Vanwege de extra Tweede Kamerverkiezingen, waarvoor ambtelijke capaciteit nodig is, zijn een aantal digitaliseringsprojecten doorgeschoven naar volgend jaar. Op het werkbudget (digitale)dienstverlening wordt daarom incidenteel € 67.000 ingeleverd. Klopt dit bedrag? In de 2e halfjaarrapportage 2025 wordt gesproken over een bedrag van € 75.000	14	Er worden hier twee getallen met elkaar vergeleken die niet zonder meer met elkaar vergeleken kunnen worden. De mutatie op pagina 14 van de begroting 2026 betreft een vergelijking van de begrote budgetten tussen 2025 en 2026. Op het werkbudget (digitale) dienstverlening betreft de verschil tussen beide jaarschijven € 67.000. In de 2e halfjaarrapportage 2025 wordt het bedrag genoemd dat in 2025 wordt ingeleverd. Dit betreft € 75.000. Beide bedragen zijn juist.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	97	VVD	Voor welke doeleinden worden de advertenties op social media ingezet? Is dat voornamelijk het werven van nieuw personeel en het communiceren van specifieke onderwerpen richting inwoners?	12	Betaalde advertenties op social media worden ingezet wanneer de doelgroep van de desbetreffende communicatie goed te definiëren is én we de doelgroep goed kunnen targetten. Bijvoorbeeld op postcode of leeftijd. In zulke gevallen zijn betaalde advertenties op social media vele malen effectiever dan de inzet van onbetaalde social media berichten. Dat kan over allerlei onderwerpen gaan.
	98	VVD	Wat is de stand van zaken rondom de Trias locatie op de Buziaulaan?	18	Woningcorporatie Vidomes heeft een aantal modellen opgesteld. Over de programatische invulling en de financiële haalbaarheid is overleg met de gemeente.
	99	VVD	Is rondom de sloop van de huidige Marimbahal nog iets te verwachten? Het klopt dat geen vervreemdingsprocedure nodig was voor het kunstwerk? Is desalnietemin een bezwaar tegen de sloop te verwachten of lopende?	18	Het klopt dat er geen vervreemdingsprocedure nodig was voor het kunstwerk. Er is geen sprake van een roerende zaak en dus geen sprake van een cultuurobject in de zin van de erfgoedwet. Sloopmelding is ingediend.
	120	RB	Kunt u een opsomming geven van de 28 sites?	13	Zie het antwoord op vraag 72.
	121	RB	Behoort bij een eerlijke en transparante gemeente willen zijn niet ook dat het declaratieregister openbaar gemaakt wordt? Waarom is dit afgelopen jaar niet gebeurd?	15	Sinds september staan deze weer op de website gepubliceerd. https://www.rijswijk.nl/sites/default/files/2025-09/declaraties-bw-1jan22-tot-1jul25.pdf
	122	RB	Hoe wordt gemeten of de kernwaarden zoals 'toewijding', 'betrokkenheid' en 'betrouwbaarheid' daadwerkelijk worden nageleefd in de dagelijkse dienstverlening? Zijn er klanttevredenheidsonderzoeken op deze specifieke kernwaarden? Hoe reflecteert het College het cijfer voor dienstverlening zoals vermeld in Begroting rekening houdend met de kernwaarden die zij beoogt?	15	We toetsen op verschillende manieren of de kernwaarden van de gemeente worden nageleefd, zowel kwantitatief als kwalitatief. We meten dit via tevredenheidsonderzoeken, signalen van inwoners en ondernemers, en de burgerpeiling 'Waar staat je gemeente'. Medewerkers trainen we actief in de kernwaarden via een training gastgerichtheid en dienstverlening. Nieuwe medewerkers volgen verplicht een online module om de kernwaarden te leren uitdragen. Ook luisteren we gesprekken terug om te beoordelen of medewerkers de kernwaarden naleven. Teams stimuleren we om de kernwaarden zichtbaar toe te passen in hun dagelijkse werk. Tijdens de halfjaarlijkse bijeenkomst 'De inwoners- en ondernemersbokaal' belonen het GMT en de burgemeester teams die een extra stap zetten op het gebied van de kernwaarden. Zij dienen als voorbeeld voor de hele organisatie. Het College ziet het huidige cijfer van 6,7 als een bemoedigend resultaat: het laat zien dat de gemeente bovengemiddeld presteert ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Tegelijkertijd is dit cijfer een stimulans om de kernwaarden toewijding, betrokkenheid en betrouwbaarheid verder te versterken, met als doel de ervaren kwaliteit van de dienstverlening duurzaam te verbeteren.
	123	RB	Wat betekent 'we zorgen ervoor dat er niets blijft liggen' concreet in de praktijk? Wat wordt gedaan met signalen van inwoners die zich niet gehoord of begrepen voelen? Hoeveel klachten zijn er in 2025 en 2026 ontvangen over de dienstverlening?	14	We toetsen op verschillende manieren of de kernwaarden van de gemeente worden nageleefd, zowel kwantitatief als kwalitatief. We meten dit via tevredenheidsonderzoeken, signalen van inwoners en ondernemers, en de burgerpeiling 'Waar staat je gemeente'. Medewerkers trainen we actief in de kernwaarden via een training gastgerichtheid en dienstverlening. Nieuwe medewerkers volgen verplicht een online module om de kernwaarden te leren uitdragen. Ook luisteren we gesprekken terug om te beoordelen of medewerkers de kernwaarden naleven. Teams stimuleren we om de kernwaarden zichtbaar toe te passen in hun dagelijkse werk. Tijdens de halfjaarlijkse bijeenkomst 'De inwoners- en ondernemersbokaal' belonen het GMT en de burgemeester teams die een extra stap zetten op het gebied van de kernwaarden. Zij dienen als voorbeeld voor de hele organisatie.
	124	RB	We kiezen bewust voor communiceren in andere talen. Hoe bevordert dit de integratie en het aansporen om de taal te beheersen??	16	Voor hele cruciale informatie kan het nodig zijn om ook in andere talen te communiceren zodat de informatie ook anderstaligen bereikt. Denk bijvoorbeeld aan de Oekraïense vluchtelingen die moesten weten dat ze zich in moeten schrijven bij de gemeente. Het uitgangspunt is dat we communiceren we in het Nederlands tenzij het noodzakelijk is om anderstaligen te bereiken.
	125	RB	Wat wordt precies bedoeld met een 'herkenbare visuele identiteit' in de context van gemeentelijke communicatie? Is dit alleen visueel (logo, kleuren, stijl) of ook inhoudelijk (toon, benadering)?	16	De herkenbare visuele identiteit bestaat inderdaad uit logo, kleuren en stijl en voor social media vaak vaste herkenbare formats. We werken ook steeds meer toe naar een uniforme toon en benadering. Al kan ons hierbij helpen.
	126	RB	Hoe wordt geborgd dat alle gemeentelijke uitingen voldoen aan deze visuele identiteit? Is er een huisstijlhandboek, en wie bewaakt de toepassing?	16	Voor onze huisstijl hebben we een huisstijlhandboek. Ook worden uitingen meestal eerst gecheckt door team communicatie en participatie.
	127	RB	Worden inwoners betrokken bij het ontwikkelen of toetsen van de visuele identiteit? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?	16	De visuele identiteit, zoals toegelicht in het antwoord op vraag 125 (regel 23), bestaat uit vaste herkenbare formats (kleuren en logo gemeente Rijswijk). We meten de effectiviteit van uitingen waarin deze gebruikt worden, daarmee toetsen we indirect ook of deze aansluit bij de doelgroep. De resultaten hiervan evalueren we en indien nodig kunnen we op basis daarvan bijsturen.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	198	GL	De gemeente streeft naar een hoger interactieregio op social media, waarom willen we dat en hebben we last van troll accounts/fake nieuws?	12	De interactieratio zegt iets over de betrokkenheid van onze inwoners bij onze communicatie. Hoe hoger de interactieratio, hoe groter het bereik en dus de effectiviteit van onze communicatie. Wij plaatsen informatie en berichten op onze verschillende kanalen. Op onze social media kunnen mensen onder de berichten reageren. Soms wordt hieronder spam geplaatst, door vermoedelijke troll accounts, waarin andere socialmediagebruikers worden uitgelokt om op een spam-link te klikken. Hier zijn we alert op. Dit soort berichten worden direct verwijderd en gerapporteerd aan Meta. Nepnieuws of misleidende informatie komt vooral voor op andere (externe) platforms of media. Zij plaatsen dan berichten over de gemeente of gemeentelijk beleid gebaseerd op één enkele bron zonder dat er een feitencheck heeft plaatsgevonden. Zo'n bericht heeft dan de schijn van een echt nieuwsbericht terwijl de journalistieke codes hoor en wederhoor of feiten checken niet zijn toegepast. In die gevallen spreken we het betreffende platform of medium aan met het verzoek het bericht te rectificeren op basis van onze informatie of te verwijderen.
	199	GL	Hoe speelt ai een rol in communicatie (met burgers?)	12	Met behulp van AI maken we teksten eenvoudiger (B1 niveau) en daardoor duidelijker en toegankelijker voor een grotere groep.
4. Veiligheid					
	3	CDA	15 P 21: jongeren met een delict voor de rechter in % is best wel laag, 1%. Komen veel delicten niet voor de rechter?	21	De genoemde 1 procent is het aantal jeugdigen van het totaal aantal jeugdigen in Rijswijk, die door het OM formeel als verdachte voor een strafbaar feit werden aanklaagd. De rechter bepaalt vervolgens de strafmaat of spreekt een verdachte vrij van vervolging. Het betekent dus niet dat maar 1 procent van de 100 procent verdachten voor de rechter verschijnt.
	13	PG&R	Hoe geeft de gemeente Rijswijk invulling aan haar regierol en samenwerking met verschillende partners in het veiligheid (ook wel sociaal) domein en hoe wordt de gemeenteraad hierbij betrokken. Op welke manier worden resultaten en effectiviteit van het veiligheidsbeleid gemeten en geëvalueerd?	23,24,25	Door het uitvoeringsplan veiligheid wordt hier invulling aan gegeven. Regiehouders, rollen en KPI's worden hierin opgenomen. Ieder jaar vindt er een evaluatie plaats.
	14	PG&R	Hoe wordt binnen Preventie met Gezag (PmG) bepaald welke jongeren of risicogroepen extra aandacht krijgen?	24	Binnen Preventie met Gezag (PmG) worden risicogroepen en jongeren die extra aandacht verdienen, aangedragen door veiligheidspartners zoals de politie en het Openbaar Ministerie. Op dit moment wordt gewerkt aan een jeugdgroepenaanpak en een persoonsgerichte aanpak voor jeugdigen over wie zorgen bestaan. Hiermee willen we voorkomen dat deze jongeren verder afglijden richting criminaliteit.
	15	PG&R	Hoe wordt de effectiviteit van de samenwerking met Stichting Halt gemeten en hoe sluit dit aan bij de lokale jeugdcriminaliteitsaanpak?	24	De effectiviteit van de samenwerking met Stichting Halt wordt gemonitord via periodieke accountgesprekken en tussentijdse evaluaties. Tijdens deze gesprekken worden afspraken gemaakt over de inzet van de beschikbare uren van Halt. Stichting Halt rapporteert aan de gemeente over de afloop van de trajecten. Deze gegevens worden gebruikt om het aanbod van Stichting Halt af te stemmen op de integrale jeugdcriminaliteitsaanpak zoals PMG. Dit geldt met name voor de preventieve trajecten.
	16	PG&R	Op welke manier worden scholen geholpen en ondersteund om signalen van (drugs)criminaliteit of online risico's vroegtijdig te herkennen?	24	Er is structureel overleg met scholen waar op verschillende niveaus met verschillende partners gewerkt wordt aan een veiligere school (omgeving). Om scholen te ondersteunen bij het vroegtijdig herkennen van signalen van (drugs)criminaliteit en online risico's, wordt samengewerkt met Epic Youth. Deze organisatie monitort online trends en ontwikkelingen (van bijvoorbeeld drugshandel en andere vormen van criminaliteit) en deelt deze informatie met (Voortgezet onderwijs) scholen. Daarnaast geeft Epic Youth advies over hoe scholen met online risico's kunnen omgaan. Op verzoek kunnen scholen een presentatie ontvangen, waarbij een medewerker van Epic Youth docenten informeert over actuele online risico's. Binnen de projecten Dealbreakers en Kapot Sterk worden sinds 2024 op scholen voorlichtingsprogramma's aangeboden die leerlingen weerbaar maken tegen drugscriminaliteit. Als onderdeel van de projecten leren docenten signalen te herkennen die kunnen wijzen op (ondermijnende) criminaliteit. Momenteel wordt dit aanbod verzorgd op drie middelbare scholen en twee basisscholen. De verwachting is dat vanaf 2026 alle middelbare scholen en vijf basisscholen in Rijswijk gebruik zullen maken van dit aanbod.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	17	PG&R	Hoe wordt gecontroleerd of de inzet van de Pandbrigade niet alleen een repressieve aanpak heeft maar ook preventieve en ondersteunende/adviserende werkzaamheden uitvoert? Bijvoorbeeld in situaties waarbij goedwillende ondernemers nog niet over de juiste vergunningen beschikken, maar wel een cruciale rol vervullen in de dienstverlening of in het voorzien in de behoeften van een grote groep inwoners?	25	De Pandbrigade werkt niet alleen repressief, maar ook preventief en adviserend. We krijgen meldingen van burgers, ondernemers en partners, en we prioriteren deze op basis van urgentie. Als we tijdens een inspectie een gevaarlijke situatie aantreffen die niets te maken heeft met de melding, grijpen we direct in om deze op te lossen, wat een preventieve maatregel is. Daarnaast geven we ook advies aan ondernemers en burgers. Soms vragen zij zelf om hulp, en dan bieden wij ter plaatse begeleiding over hoe ze hun problemen kunnen oplossen, bijvoorbeeld met vergunningen of andere zaken. Zo proberen we niet alleen problemen op te lossen, maar ook te voorkomen dat ze in de toekomst weer ontstaan.
	18	PG&R	Wordt overwogen om extra middelen vrij te maken voor preventie of wijkgerichte veiligheid gezien de toenemende druk op de uitvoering (zoals bij de Pandbrigade)?	25	Het budget van Wijkveiligheid is vooralsnog dekkend voor preventieve en reactieve interventies. Komende jaren wordt wel gekeken hoeveel er meer nodig is vanwege de toenemende druk.
	19	PG&R	Op basis van welke criteria wordt besloten om cameratoezicht uit te breiden naar andere aandacht locaties?	26	Cameratoezicht is een ultimatum remedium: het kan pas toegepast worden als andere, minder zware, middelen niet toereikend waren. Doorgaans komt vanuit de politie een advies of verzoek om cameratoezicht in te stellen. De 2 nieuwe camera's zijn flexibel inzetbaar wanneer de situatie zich daarvoor leent. Deze situatie moet middels cijfers of context uitlegbaar zijn.
	20	PG&R	Hoe wordt de privacy van inwoners en reizigers gewaarborgd bij deze uitbreiding van het cameratoezicht?	26	De camera's worden niet gericht op woningen. De beelden worden voor een korte termijn bewaard. De politie verwerkt de beelden en heeft interne privacy-officers die toezien op naleving van de regels. De Autoriteit Persoonsgegevens is de onafhankelijke toezichthouder.
	100	VVD	Zijn de oorzaken voor het veiligheidsrisicogebied op en rond het stationsgebied nog aanwezig? Worden deze actief aangepakt? In hoeverre heeft het cameratoezicht hieraan bijgedragen?	26	De oorzaken van het veiligheidsrisicogebied rond het stationsgebied zijn deels structureel van aard, zoals een hoge concentratie van passanten, kwetsbare groepen en de complexiteit van de openbare ruimte. Het stationsgebied wordt nog steeds als onveilig ervaren door reizigers en omwonenden. De politie en handhaving zijn nadrukkelijk aanwezig in het gebied en er is een werkruimte waar de toezichthouders van de gemeente, NS, HTM, ProRail, EBS en de politie zichtbaar en aanspreekbaar zijn voor inwoners en ondernemers en op één plek kunnen samenwerken.. Cameratoezicht zorgt naast een (subjectief) veiligheidsgevoel voor de mogelijkheid om de heterdaadkracht te vergroten.
	105	WIJ	De nieuwe begroting spreekt over “veiligheid en leefbaarheid”, maar zonder concrete indicatoren. Hoe monitort de gemeente straks of de veiligheidsbeleving van inwoners verbetert of verslechtert?	20	De gemeente Rijswijk werkt tweejaarlijks mee aan De Veiligheidsmonitor. Dit is een tweejaarlijks onderzoek in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en in nauwe samenwerking met het CBS. De Veiligheidsmonitor bestaat uit een landelijke steekproef onder alle basisteams van de politie én daarnaast wordt er een aanvullende steekproef gehouden in Rijswijk. Hierdoor kunnen betrouwbare uitspraken gedaan worden op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, overlast et cetera. Ruim driehonderd gemeenten gebruiken deze onderzoeken als input voor monitoring en de veiligheidsanalyse.
	128	RB	De indicator voor doorverwijzen naar Halt neemt komende jaren toe maar alle andere indicatoren lopen op. Kunt u dit nader duiden?	21	Op advies van de politie zijn deze indicatoren aangepast.
	129	RB	Er wordt gekeken naar de pilot die in Twente gedraaid word. Is dit wel goed vergelijkbaar met de problematiek in onze gemeente?	25	Ja. In beide gevallen gaat het om regionale inkoop en aanbesteding van zorg, met meerdere gemeenten (H9 in ons geval) en meerdere aanbieders.
	191	GL	Wat wordt bedoelt met fase 2 van de Pand Brigade, en waaorm kunnen ze hun werk niet meer doen als we niet naar fase 2 gaan?	27	Op 27 juni 2023 heeft de raad het plan van aanpak invoering Rijswijkse Pandbrigade vastgesteld. Bij het vaststellen van dit plan is besloten voor een implementatie van de Rijswijkse Pandbrigade in twee fasen. Fase 1 betrof de opstartfase om zien of een pandbrigade in Rijswijk kon bijdragen aan de gewenste doelen. In deze fase zijn processen opgezet en is er kleinschalig uitgerold met een beperkte formatie. Aangegeven is dat bij een succesvolle uitrol de capaciteit opgevoerd zou moeten worden. Dit is in het plan betiteld als fase 2. Uit gegevens van 2024 blijkt dat het aantal meldingen niet volledig kan worden opgepakt en dat er verbeterpunten nodig zijn voor wat betreft het registreren van de meldingen, de administratieve afhandeling en het borgen en versterken van de kwaliteit. Het niet doorstromen naar fase 2 heeft een hoog afbreukrisico. Dit omdat de Pandbrigade uiteindelijk vastloopt in de hoeveelheid (her)controles en daardoor niet meer professioneel en efficiënt het werk kan uitvoeren waarmee het opgebouwde vertrouwen naar burgers en samenwerkingspartners wordt geschaad.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	200	GL	Worden vrouwen in het Strategische Veiligheidsbeleid 2026-2030 een groep waar extra aandacht voor komt in de openbare ruimte?	20	Er is een toezegging gedaan door het college om extra aandacht te geven aan veiligheid van vrouwen bij het ontwerpen van de openbare ruimte. Daarnaast is er extra aandacht voor femicide en huiselijk geweld. Dit gebeurt landelijk, regionaal en lokaal. De gemeente is bezig met een lokaal plan van aanpak, inhoudende een mensgerichte crisisaanpak. Dit wordt opgenomen in het nieuwe strategisch veiligheidsbeleid onder Zorg en Veiligheid.
5. Verkeer, Vervoer en Waterstaat					
	4	CDA	16 P 31: welke tijdelijke maatregelen worden genomen voor Kruispunt Schaapweg en Generaal Sportlaan? Kunnen definitieve maatregelen niet worden versneld?	31	De tijdelijke maatregelen op dit kruispunt houden in grote lijnen in: Een deel van de rijbanen terugbrengen van 2 naar 1 rijstrook na de J.F. Kennedylaan, verversetten wegmarkering, aanpassen bebording, rood asfalt aanbrengen op de fietsoversteek in afwijkende kleur asfalt aanbrengen op middenstuk van het kruispunt om automobilisten extra te attenderen dat zij voorrang moeten verlenen. De definitieve maatregelen kunnen niet worden versneld. Hiervoor moet uitgebreid onderzoek gedaan worden, MRDH subsidie aangevraagd en een traject worden doorlopen voor participatie met zowel omgeving als nood- en hulpdiensten en OV-maatschappijen.
	5	CDA	17 P 32: infrastructuur fiets: kunnen er maatregelen worden genomen om de verschillende soorten fietsers verkeersstromen, zoals e bikes en fat bikes te scheiden?	32	De openbare ruimte is al beperkt om alle weggebruikers een goede plek aan te geven. Daarnaast wordt een e-bike of fatbike wettelijk nog steeds gezien als fiets en niet als bromfiets bijvoorbeeld, waardoor er geen onderscheid in bebording van paden juridisch te regelen is.
	82	PvdA	2.1.4 Deelmobiliteit (MaaS) We moedigen het gebruik en de groei van deelmobiliteit (deelauto's, deelscooters en deelfietsen) aan als een aantrekkelijk en duurzaam alternatief voor de eigen auto. Dit helpt om de stad beter bereikbaar te maken en het verkeer minder druk. Tegelijkertijd nemen we maatregelen om overlast te voorkomen en het gebruik van deelmobiliteit goed te regelen. Welke maatregelen zijn/worden genomen om overlast van deelmobiliteit goed te regelen?	(leeg)	We zijn actief betrokken om de deelmobiliteit als geheel met de regio beter en slimmer aan te pakken. Dit is met name een gezamenlijke aanpak voor deelfietsen. In dat kader zetten we erop in om deelvoertuigen steeds meer gebundeld in hubs te laten parkeren zodat deelvoertuigen niet meer op willekeurige plekken kunnen worden geparkeerd, zoals onder andere bij station Rijswijk, tramhaltes en winkelvoorzieningen.
	83	PvdA	2.1.9 Openbare Verlichting We willen dat de openbare verlichting (OV) in de stad duurzaam, betrouwbaar en veilig is. We houden daarbij rekening met mensen en dieren. We zorgen dat het licht is waar het nodig is en donker is waar het kan. Als we materialen moeten vervangen, kiezen we voor een duurzame oplossing. We gebruiken vooral ledverlichting. Vraag: donkere plekken, onveilige routes welk door onze inwoners worden aangegeven! Hoe wordt hier op ingespeeld en is hierbij alles mogelijk om de veiligheid en het veiligheidsgevoel te verbeteren?	30	De afgelopen periode hebben we geen meldingen ontvangen over donkere en onveilige locaties. Wanneer we wel een dergelijke melding krijgen, bekijken en bemeten we deze. Indien nodig plaatsen we dan lantaarnpalen bij. Inmiddels zijn alle doorgaande fietsroutes verlicht.
	84	PvdA	2.1.9 Openbare Verlichting De komende jaren gebruiken we energiezuinige, dimbare ledlampen in de lantaarnpalen. Vraag: Wordt er bij aanschaf van lantaarnpalen ook naar innovatie gekeken door aanschaf van 'Laadlantaarnpalen' bijvoorbeeld nabij winkelcentra, nieuwe wijken, buurten en straten?	34	Uiteraard houden we nauwlettend innovaties en ontwikkelingen in de gaten. Helaas is het huidige kabelnetwerk voor de openbare verlichting nog niet geschikt om dergelijke 'laadlantaarnpaal' aan te sluiten. Bij nieuwbouwplannen zijn hier meer mogelijkheden voor.
	87	VVD	Waarom is er nog geen duidelijkheid over de juridische haalbaarheid van minder parkeerautomaten? Dat moet toch niet al te ingewikkeld zijn?	29	Het blijkt complexer dan op het eerste gezicht lijkt. Betaald parkeren valt onder verschillende wetten en regels. Daarom moet zorgvuldig worden onderzocht of het verminderen van parkeerautomaten juridisch is toegestaan, bijvoorbeeld in relatie tot toegankelijkheid en rechtszekerheid. Daarnaast moet de gemeente ervoor zorgen dat iedereen kan blijven parkeren, ook mensen zonder smartphone of digitale betaalmiddelen. Minder automaten kan leiden tot uitsluiting van bepaalde groepen. Deze afweging vraagt om een zorgvuldige juridische toets, waardoor er nog geen definitieve duidelijkheid is. We verwachten hier in Q1 2026 meer duidelijkheid over te hebben, waarop een plan van aanpak volgt.
	88	VVD	Beatrixlaan: wat wordt er nu eigenlijk concreet gedaan (in plaats van alleen veel praten) om te komen tot verbeteringen?	33	Uit de netwerkanalyse van Den Haag is duidelijk geworden dat de Prinses Beatrixlaan ook voor Den Haag van groot belang is. Momenteel wordt er opnieuw met Den Haag en de MRDH onderzocht welke mogelijkheden er zijn om toch tot een toekomstbestendige herontwikkeling van de Beatrixlaan te komen, waarbij de voorkeur van Rijswijk uitgaat naar een tunnelvariant. Dit levert in het eerste kwartaal van 2026 inzicht op in de mogelijke oplossingen, het doelbereik en de indicatieve kosten.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	89	VVD	Zijn campagnes echt genoeg voor het verbeteren van de verkeersveiligheid: het aantal verkeershufters lijkt alleen maar toe nemen o.a. doordat het steeds drukker wordt. Zouden andere maatregelen zoals meer drempels, pollers, meer handhaving niet veel beter zijn?	31	Om Rijswijk verkeersveiliger te maken zetten we in op alle drie: infrastructuur, gedrag en handhaving. Deze drie elementen versterken elkaar. In de meeste gevallen wordt verkeersonveiligheid veroorzaakt door gedrag van mensen. We richten de weg zo veilig mogelijk in en ontmoedigen ongewenst gedrag zoveel mogelijk. Maar helemaal voorkomen van ongewenst gedrag kun je niet met infrastructurele maatregelen. Met campagnes, educatie en voorlichting pakken we het probleem, gedrag, aan bij de wortels. Daarnaast werken we ook samen met handhaving en politie. Zo plaatsen we flitspalen, voeren we laseracties op snelheid uit, en is handhaving actief om de fatbike-overlast tegen te gaan. Dit is een aanpak van de lange adem. Gedragsverandering heeft tijd en continue aandacht nodig.
	90	VVD	Welke kunstwerken zijn niet meer nodig en kunnen worden verwijderd	34	De afgelopen periode hebben we een aantal bruggen verwijderd die niet meer nodig waren, zoals in het Wilhelminapark en nabij de European Patent Office (EPO). Conform het beheerplan Civiele Kunstwerken verwijderen we de komende jaren geen bruggen of duikers, maar vervangen we alle bruggen, duikers en stuwen die in de vervangingsopgave zijn opgenomen.
	91	VVD	"Ook bewoners of bezoekers van nieuwe woningen, die volgens de plannen op eigen terrein moeten parkeren, moedigen we aan om op eigen terrein te parkeren door de reguleringstijden op uit te breiden.": We hebben toch afgesproken dat regulering alleen plaatsvindt op het moment dat het te druk wordt? Waarom staat deze zin hier dan, dit is in strijd met het raadsbesluit.	34	Nee, u heeft besloten tot: - het invoeren van parkeerregulering bij het ruimtelijke ontwikkelingen (bij een minimale omvang van de ruimtelijke ontwikkeling) - het invoeren van parkeerregulering bij ontwikkelingen op het gebied van parkeren bij buurgemeenten. - het invoeren van parkeerregulering in bestaande gebieden bij een te hoge parkeerdruk, als de toegankelijkheid wordt belemmerd of de bereikbaarheid van nood-hulpdiensten beperkt wordt. Daarnaast is er reeds besloten tot het uitbreiden van reguleringstijden in bestaande gebieden. De passage in de tekst bedoelt te benadrukken dat bewoners en bezoekers worden gestimuleerd om de daarvoor bestemde parkeervoorzieningen op eigen terrein te gebruiken, zodat de druk op de openbare ruimte beperkt blijft.
	92	VVD	Opschonen van stallingen en opruimen fiestwrakken: onze fractie ziet daar in de praktijk niets van. Wanneer komt de gemeente echt eens in actie op dit gebied?	35	Naar aanleiding van de kadernota Parkeren en de afronding van motie 'Geef weesfietsen een tweede leven' is er vanaf 2026 een jaarlijks terugkerend budget aangevraagd in deze begroting voor de werkzaamheden van het verwijderen van wees- en wrakfietsen uit de openbare ruimte, het verzorgen van opslag in een depot en reparatie/onderhoud van fietsen die een tweede leven kunnen krijgen. We hopen dat er medio 2026 zichtbaar resultaat waarneembaar is op straat.
	106	WIJ	In 2024–2027 werd extra ingezet op verkeersveiligheid en gedragsbeïnvloeding. Zijn deze maatregelen geëvalueerd? Wat zijn de resultaten, en waarom zien we daarover niets terug in de nieuwe begroting?	29	Ja, we hebben dit jaar geëvalueerd en u hierover geïnformeerd via de RIB 25 042. Het huidige actieplan verkeersveiligheid verloopt dit jaar. De reguliere acties uit het plan zijn verwerkt in exploitatiebudget Verkeersveiligheid (Campagnes, educatie en voorlichting) en de infrastructurele maatregelen (schoolzone's, drempels, zebra-verlichting) zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda Mobiliteit en Parkeren alsook in het investeringsplan Mobiliteit en Parkeren. Jaarlijks bereiken we honderden inwoners met onze campagnes en educatie. Denk aan fietslessen, opfriscursus auto en fiets voor senioren, fietslampjes uitdelen, brief sturen over fatbikes.
	130	RB	Herkent het College de zorgen van bewoners van omwonende wijken dat na invoering parkeerregulering in de Plaspoelpolder de parkeerdruk verschuift naar omliggende wijken?	34	Het College is bekend met de zorgen van bewoners uit omliggende wijken. De uitbreiding van de naastgelegen parkeerzones 1 en 2 staat op de planning voor Q2 2026. De komende periode zullen we nauwlettend in de gaten blijven houden hoe het zich ontwikkelt, evenwel naar andere parkeerzones.
6. Economie					
	6	CDA	18 P 40: dienstverlening aan ondernemers naar 7: hoe gaat de gemeente dit doen, kan het nog beter?	40	Er wordt ingezet op het behoud van voldoende bedrijfsruimte en op het beter benutten en kwalitatief versterken van onze bedrijventerreinen. Daarnaast willen we de communicatie tussen ondernemers en de gemeente verder verbeteren. Via onze website kunnen ondernemers eenvoudig de contactgegevens van onze accountmanagers vinden, zodat de lijnen korter worden.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	107	WIJ	De woonlasten zouden “lager dan gemiddeld” zijn in de regio. Wordt dit beleid bewust ingezet als politiek signaal richting verkiezingsjaar 2026? En hoe realistisch is dat als de kosten van afvalverbranding en jeugdzorg weer stijgen?	39	Op pagina 138 zijn de woonlasten gepresenteerd vanuit de regio, waarbij Rijswijk lager uitkomt dan het gemiddelde in de regio. Dit is een jaarlijks terugkerende vergelijking die opgenomen wordt in de begroting. Wanneer de stijgende kosten voor afvalverbranding bekend zijn, worden deze meegenomen in de kostendekkendheid. De kosten van jeugdzorg hebben geen directe invloed op de woonlasten, omdat deze niet onder de kostendekkendheidsberekening vallen van bestemmingsheffing.
	108	WIJ	Er wordt gesproken over versterking van het eigen vermogen op termijn. Welke stappen neemt het college concreet om dat vermogen te vergroten?	39	In de kadernota 2027 wordt een uitwerking gemaakt over dit onderwerp.
7. Onderwijs					
	61	PvdA	Schoolmaatschappelijk Werk (SMW): Het budget voor SMW is structureel verhoogd vanaf 2026 om het aantal uren te behouden, vanwege hogere uurprijzen. Is deze behouden urencapaciteit voldoende voor de beoogde preventieve inzet om zwaardere jeugdhulp te voorkomen?	55	Binnen de beschikbare uren die het SMW had wordt meer dan 80% van de hulpvragen opgelost door het SMW zelf of met behulp van het voorliggende preventieve veld. Door de opdracht om nog meer dan tot nu toe collectiever in plaats van individueel de geboden dienstverlening in te zetten hopen we dat nog meer hulpvragen sneller kunnen worden opgelost of al opgelost worden voordat er een echte ondersteuningsvraag ontstaat. Of de urencapaciteit genoeg is, is lastig te zeggen.
	74	PvdA	Hoeveel procent doelgroepkinderen in Rijswijk doen mee aan het programma voorschoolse educatie? Welke aanpak wordt ingezet om meer doelgroepkinderen te bereiken, bv. jonge kinderen van statushouders? Zijn in alle Rijswijkse wijken op dit moment voldoende plekken voor deelname aan voorschoolse educatie?	47	100% van de kinderen die een zogenaamde vve-verwijzing hebben gekregen vanuit de JGZ gaan ook naar de Rijswijkse peuterspeelscholen (de peuteropvanglocaties die werken met een programma voor voorschoolse educatie). Deze kinderen gaan 4 ochtenden naar de peuterspeelschool. Een deel van de doelgroepkinderen krijgt niet daadwerkelijk een vve-verwijzing omdat deze kinderen al minimaal 2 dagen een kinderdagverblijf bezoeken. Daarmee wordt voor deze kinderen al voorzien in een voldoende taal- en ontwikkelaanbod (dat wat voorschoolse educatie inhoudt). De kinderen van statushouders vallen onder onze doelgroepdefinitie van de voorschoolse educatie. Rijswijk breed zijn er meer dan voldoende plekken voor deelname aan de voorschoolse educatie. Dat neemt niet weg dat in, met name de muziekbuurt, er een wachtlijst is voor de vve-plekken. Deze ouders willen geen gebruik maken van een andere locatie die iets verder weg van hun woning gelegen is waar wel plek is. Daarom kijken we bij de ontwikkeling van de uitbreiding van de Melodie of het mogelijk is ook de huidige 2 groepen peuterspeelschool uit te breiden naar 3 groepen.
	75	PvdA	Laaggeletterdheid staat al jaren op hetzelfde percentage in Rijswijk. Welke inspanningen worden ingezet om meer oudere laaggeletterden te bereiken?	47	In Rijswijk is het aantal mensen met beperkte basisvaardigheden naar schatting 20 %. Dit is een score onder het landelijk gemiddelde van 22 %. Dit lijkt een redelijk stabiel percentage te zijn. Meerdere factoren hebben invloed op de stijging of daling van dit percentage, zoals kwaliteit van onderwijs, sociale economische omstandigheden, het aantal nieuwkomers etc. Het taalaanbod richt zich op inwoners van alle leeftijden. Iedere inwoner die te maken heeft met beperkte basisvaardigheden stimuleren we om langs te gaan bij het Taalhuis. Hier bestaat de mogelijkheid om het (taal) spreekuur te bezoeken of om deel te nemen aan wekelijkse activiteiten zoals aan het taalcafé, of de leesclub. Daarnaast verzorgt het ROC Mondriaan een ruim aanbod aan taalcursussen voor mensen die graag hun niveau willen verbeteren. Jaarlijks worden in de week van Lezen en Schrijven activiteiten georganiseerd om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen. Bijvoorbeeld door de organisatie van het Glazen Radiohuis en inzet van taalambassadeurs. Het hele jaar door streven we gezamenlijk naar een groter bereik van de gehele doelgroep in samenwerking met de bibliotheek en andere deelnemers uit het taalnetwerk.
	93	VVD	Wanneer komt de nota citymarketing?	48	Zodra de begroting is goedgekeurd, kunnen wij van af 1 januari starten met het uitzetten van de opdracht en daarmee een begin te maken van de nota. Wij verwachten de eerste resultaten in het derde kwartaal te kunnen presenteren.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	101	VVD	Hoeveel schoolbesturen zijn op dit moment actief in Rijswijk? Zijn dit voornamelijk eenpitters, of is sprake van grotere schoolbesturen met meerdere locaties? Heeft Rijswijk enkel hoofdlocaties van scholen of ook nevenvestigingen en eventueel dislocaties? Is er minimaal jaarlijks een gesprek tussen de schoolbesturen en het college?	47	Er zijn 9 schoolbesturen in Rijswijk actief. Vijf schoolbesturen bieden in Rijswijk alleen basisonderwijs aan, 2 schoolbesturen alleen voortgezet onderwijs, 1 schoolbestuur alleen mbo-onderwijs en 1 schoolbestuur zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs. Op 1 schoolbestuur na (Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs Randstad met 2 scholen) hebben alle schoolbesturen meerdere scholen. Wel hebben sommige schoolbesturen maar 1 school in Rijswijk (SCOH, Kentalis, Lev-WN, Yuverta). Formeel zijn een aantal scholen voor basisonderwijs een dislocatie van een andere basisschool in Rijswijk (delen hetzelfde BRIN-nummer). Er is minimaal twee a drie maal per jaar een formeel bestuurlijk overleg met de schoolbesturen (het zogenaamde OOGO (op overeenstemming gericht overleg)).
	109	WIJ	Is er uit deze cijfers te filteren om hoeveel Rijswijkse leerlingen vroegtijdig school verlaten? Zo ja, om hoeveel gaat het? Zo nee, hoe is dit toch te achterhalen?	49	Niet uit deze cijfers/percentages omdat deze cijfers, zoals in de toelichting staat, de scholen voor VO en MBO op Rijswijks grondgebied betreffen. Op deze scholen zitten niet zoveel Rijswijkse inwoners. In het dashboard voortijdig schoolverlaten (duo.nl/open_onderwijsdata/middelbaar-beroepsonderwijs/publicaties/voortijdig-schoolverlaten-rmc) zijn deze wel terug te vinden. Het percentage Rijswijkse vsv-ers was in deze periode 1,95% (70 leerlingen).
	197	GL	Voor de organisatie van Wereldgroepen wordt extra subsidie gegeven... uit welke pot? dit is toch een COA verantwoordelijkheid?	54	Het organiseren van onderwijs aan leerplichtige nieuwkomers is een verantwoordelijkheid van de gemeente waarin deze leerplichte jongeren verblijven. Of dit nu gaat om asielzoekers die in een AZC verblijven, statushouders, arbeidsmigranten of expats in de gemeente. Dit in samenwerking met het onderwijs. Dit is geen verantwoordelijkheid van het COA. De extra subsidie voor de Wereldgroepen wordt betaald uit de Specifieke Uitkering Onderwijsachterstandenbeleid die de gemeente vanuit het Rijk ontvangt.
8. Sport, Cultuur en Recreatie					
	76	PvdA	In hoeverre heeft de vertraging van het plan van de bibliotheek in 2025 gevolgen voor de meerjarenplanning van de bibliotheek in de komende jaren?	59	Het meerjarenbeleidsplan van de bibliotheek was opgesteld voor bekendmaking van de aanvullende middelen. Het voor de aanvullende middelen ingediende plan is inmiddels ontvangen. De gevolgen voor het meerjarenbeleidsplan zijn beperkt; het is wel zo dat een versterking of impuls nu wel later ingezet wordt.
	85	PvdA	Sport en cultuur zijn belangrijk voor onze samenleving. Ze zorgen voor plezier en gezondheid. Ook brengen ze mensen samen. Via sport en cultuur ontwikkelen mensen vaardigheden en talenten. Ze helpen bij sociale contacten en bieden kansen voor vrijwilligerswerk. Dit zorgt ook voor meer veiligheid in de buurt. Vraag: Hoe stimuleren we en zorgen we er voor dat echt iedere inwoner van Rijswijk mee kan (blijven) doen aan deze o zo belangrijke activiteiten en voorzieningen?	57	De activiteiten van Happy Fit en TBI zullen ook komend jaar voornamelijk gratis zijn. Daarnaast blijft er speciaal aanbod voor mensen met bepaalde beperkingen zodat iedereen mee kan doen aan activiteiten en voorzieningen. Ook proberen we via de Beweegmakelaar extra mensen actief te krijgen en te stimuleren om te bewegen of te sporten. We hebben continue aandacht voor het bereik van onze culturele partners, de toegankelijkheid van hun aanbod en de zichtbaarheid van cultuur. Het vergroten hiervan is onderwerp van gesprek met hun. Ook faciliteren we, bijvoorbeeld met subsidie, initiatieven op andere plekken in de stad of gericht op het bereiken van nieuwe doelgroepen.
	102	VVD	Wat is de stand van zaken van de MFA op Sportpark Elsenburg?	61	De aanbesteding voor de aannemer heeft plaatsgevonden. Naar verwachting zal de bouw van de MFA halverwege januari 2026 van start gaan. Als alles volgens planning verloopt is de MFA in februari 2027 gereed voor openstelling.
	131	RB	Is het gebruikelijk om vooruitlopend op een Raadsvoorstel al een investeringskrediet op te nemen in de Begroting?	57	Ja dit is gebruikelijk. In de financiële verordening in artikel 5 is vastgesteld dat investeringen bij de begrotingsbehandeling worden geautoriseerd. Daarbij kan de raad aangeven van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringsbudget wil ontvangen.
	132	RB	Wordt bij de herhuisvesting van de afdeling Archeologie rekening gehouden met het openbaar toegankelijk maken van collecties voor onze inwoners?	64	De herhuisvesting voldoet aan de wettelijke kaders. Op basis daarvan worden scenario's gemaakt hoe we het beste Archeologie kunnen huisvesten. De openbare toegankelijk zit hier voornu niet in.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	133	RB	Hoe wordt geborgd dat kwetsbare groepen daadwerkelijk bereikt worden via het sport- en cultuurbeleid, en hoe wordt dit gemonitord?	59	Wij staan in nauw contact met de uitvoerende partijen van het sportaanbod en beleid. Deze partijen kunnen houden bij wie er wanneer is gekomen en koppelen dit ook minimaal een keer per jaar aan ons terug. Op die manier hebben we een redelijk beeld van wie er bij welke interventies is geweest. Mocht het zo zijn dat een bepaalde interventie niet de juiste doelgroep heeft weten te bereiken dan gaan we met zijn allen om de tafel om dit in de toekomst te verbeteren, of om een geheel nieuwe interventie te verzinnen en op te zetten. De gemeentelijke cultuurvisie heeft geen specifieke aandacht voor kwetsbare groepen, anders dan het beter bereiken van kwetsbare ouderen en de verbinding van cultuur met maatschappelijke vraagstukken. Het eerste vindt vooral plaats door cultureel aanbod in de woonzorgcentra. Daarnaast vindt het bereiken van kwetsbare groepen via cultuur plaats dankzij onder andere de Ooievaarspas, die cultureel meedoen mogelijk maakt, en soms aangepast aanbod of inzet op toegankelijkheid. Gesubsidieerde organisaties verantwoorden hun inspanningen hierop en het komt als onderwerp ook terug in gesprekken met hun.
	134	RB	Gezien het feit dat een gezond gewicht voor 80% wordt bepaald door voeding en slechts 20% door beweging, hoe wil het college effectief bijdragen aan het terugdringen van overgewicht onder kinderen en jongeren, wetende dat gezonde voeding structureel duurder is dan ongezonde alternatieven? Is het college bereid om, naast sportstimulering, ook in te zetten op concrete maatregelen zoals het subsidiëren van gezonde voeding, het ondersteunen van lokale initiatieven zoals gezonde schoolkantines, of het lobbyen voor landelijke prijsverlaging van gezonde producten?	(leeg)	Er is momenteel een pilot bezig voor gezonde kantines bij sportclubs. Daarnaast wordt er in 2026 gekeken of Rijswijkse basisscholen mee kunnen doen aan de Dynamische Schooldag, hierbij wordt iedere dag minimaal een uur bewogen, en wordt een dag zo ingedeeld dat er ook steeds maximaal een uur achter elkaar zittend geleerd wordt. Als laatste heeft Haaglanden Beweegt in Rijswijk vanuit Team Brede Impuls (TBI) een programma opgezet om betere voeding te stimuleren bij zowel kinderen als hun ouders.
	135	RB	Hoe wordt de effectiviteit van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit gemeten, en hoe sluit het aan bij jongeren die buiten het reguliere onderwijssysteem vallen?	62	Trias Centrum voor de Kunsten draagt als projectleider zorg voor de realisatie van de doelen, zoals geformuleerd in het plan. Wij zien daarop toe. Tussentijds door deelname aan een stuurgroep Cultuureducatie met Kwaliteit. Jaarlijks wordt verantwoord met financiële, bereik- en prestatiegegevens, als ook inzicht in de uitgevoerde activiteiten en bereikte resultaten. Tweejaarlijks organiseert de provinciale ondersteuningsinstelling Kunstgebouw daarnaast een monitorings- en evaluatie(groeps)gesprek met diverse partijen. Het programma gaat over binnenschoolse cultuureducatie (in Rijswijk in het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs), en sluit dus niet aan bij jongeren die buiten het reguliere onderwijssysteem vallen.
	190	GL	Hoe wordt de bibliotheek gefinancierd in relatie tot de nieuwe zorgplicht vanaf 2026? https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/lezen-en-bibliotheken/openbare-bibliotheken	64	De gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) zal later in werking treden dan voorzien; naar verwachting per 1 januari 2027. Voor de uitvoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen gemeenten dan via het gemeentefonds aanvullende financiering, te weten 2,90 euro per inwoner. De zorgplicht brengt voor het college het opstellen van een meerjarenplan met zich mee, waarbij de bibliotheek wordt betrokken. De subsidie(hoogte) aan de bibliotheek zal hier ook in terugkomen.
	196	GL	"In de begroting wordt gesproken over het belang van lokale verankering van Museum Rijswijk, onder andere via samenwerking met lokale organisaties en het bereiken van inwoners uit Rijswijk en omgeving. Wat verstaat de gemeente precies verstaat onder 'lokale verankering'? Zijn er concrete kaders/ criteria waaraan het museum moet voldoen om deze lokale verankering aan te tonen of te versterken?" Er is geen expliciet beleidskader of meetbare indicator voor 'lokale verankering' van het museum, maar het wordt wel als belangrijk beleidsdoel genoemd.	62	De Algemene subsidieverordening Rijswijk 2020 (Asv) geeft aan dat de mate waarin de activiteiten van een instelling ten goede komen aan de inwoners van Rijswijk mede bepalend is voor het verlenen van subsidie. De specifieke toetsingscriteria voor cultuur in het Beleidskader subsidies gaan onder andere over lokale samenwerking en vraaggericht werken. Dit zijn namelijk belangrijke uitgangspunten in onze Cultuurvisie. Daarnaast willen we de cultuurdeelname van onze inwoners vergroten net als de bekendheid van de lokale historie en het erfgoed bij onze inwoners. Lokale verankering als zodanig is geen apart criterium en ook niet als begrip opgenomen in de begroting.
9. Sociaal Domein					
	7	CDA	19 P 71: hoe verhouden de stadsgesprekken, participatie trajecten en de inwoners raden zich tot elkaar?	71	De stadsgesprekken zijn een nieuw initiatief om ontmoeting tussen inwoners te organiseren en verbinding te stimuleren. Alle inwoners kunnen vrijblijvend deelnemen. Participatietrajecten worden ingezet om input op te halen voor specifieke beleidsstukken of activiteiten. Inwonersraden zijn vaste groepen inwoners die gericht meedenken en/of adviseren op een specifiek onderwerp.
	220	BvR	Er wordt "een groot aantal"statushouders gehuisvest" hoeveel gaan er dat worden?	72	In Novum zijn 88 studio's en kleine twee-kamerappartementen bestemd voor de huisvesting van statushouders. Hier zullen alleenstaanden en stellen gaan wonen. Omdat het COA nog niet alle koppelingen tussen de gemeente Rijswijk en de statushouders heeft gemaakt, is de precieze verdeling tussen alleenstaanden en stellen nog niet bekend, maar de verwachting is dat er volgend jaar ruim 100 statushouders naar een woning in Novum verhuizen.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	8	CDA	20 P 72: hoe veel lokale teams zijn er in Rijswijk en hoe zijn ze samengesteld?	72	Het sociaal domein heeft op dit moment 7 teams: 1. Jeugdteam, 2. Wmo-team, 3. Sociaal wijkteam, 4. Inkomen (incl. subteam Serviceteam FSP), 5. Participatie, 6. Werk, 7. Schuldhelpverlening (incl. subteam Vroeg-erop-af). De teams bestaan uit consulenten in dienst van de gemeente.
	9	CDA	21 P 74: kan de pilot bijzondere overheid structureel worden gemaakt?	74	De pilot bijzondere overheid is gestart in 2025 en zal na afloop worden geevalueerd. In deze evaluatie zal worden meegenomen wat de effecten zijn van structurele borging van de pilot en uit welke middelen deze vorm van dienstverlening gedekt zou kunnen worden.
	10	CDA	22 P 75: Rijswijk Werkwijs, waar komen de 275 inwoners die worden geplaatst vandaan. WW,WIA andere situatie?	75	De meeste inwoners komen uit de bijstand, maar er is ook een groep inwoners die geen uitkering uit de Participatiewet ontvangen, maar wel werkzoekende zijn. De gemeente heeft geen primaire verantwoordelijkheid ten aanzien van inwoners uit de WW of WIA. Deze doelgroep valt onder de dienstverlening en verantwoordelijkheid van de UWV.
	21	PG&R	Wat is de exacte rol van de gemeente Rijswijk binnen de samenwerking met De Binnenbaan, gezien de sterke positie als venoot en corporatie? En wat houdt de begeleiding door de jobcoaches van De Binnenbaan concreet in?	74,75	Sinds 2021 is het werkbedrijf de Binnenbaan B.V. gestart. Rijswijk is, net als Leidschendam-Voorburg, één procent eigenaar van de Binnenbaan en besteedt de dienstverlening rondom de Wsw uit bij de Binnenbaan. Gemeente Zoetermeer is met 98% groot aandeelhouder/eigenaar. De gemeente Rijswijk is naast aandeelhouder ook opdrachtgever. Een gecertificeerde jobcoach biedt een methodische ondersteuning aan personen met een arbeidsbeperking, gericht op begeleiding op de (beschutte)werkplek.
	22	PG&R	Op welke manier wordt gecontroleerd of de begeleiding door De Binnenbaan effectief is en hoe wordt de kwaliteit en tevredenheid van werknemers daarbij gemonitord?	74,75	De gemeente Rijswijk heeft een dienstverleningsovereenkomst met de Binnenbaan gesloten. In deze overeenkomst zijn afspraken omtrent dienstverlening, financiën en contracten vastgelegd, waaronder over verantwoording, overleg en communicatie tussen partijen. Periodiek is er overleg tussen de gemeente Rijswijk en de Binnenbaan gericht op o.a. groei mogelijkheden van werknemers, tevredenheid maar ook indien er klachten zijn ingediend, zou dat daar te sprake komen. Zo wordt de kwaliteit van de dienstverlening gewaarborgd.
	23	PG&R	Wat gebeurt er wanneer reguliere werkgevers onvoldoende beschutte werkplekken aanbieden en hoe wordt ervoor gezorgd dat plaatsingen duurzaam zijn zodat mensen niet weer terugvallen in werkloosheid	74,75	Wij kunnen het aantal beschutte werkplekken niet afdwingen bij een werkgever. In de gesprekken met de werkgevers (werkgeversbenadering) proberen wij hierover afspraken te maken met de werkgevers en hen te ondersteunen in wat zij nodig hebben om beschutte werkplekken aan te bieden. Wij zetten gecertificeerde jobcoaches in om zoveel mogelijk terugval te voorkomen in deze doelgroep.
	24	PG&R	Hoe stimuleert en ondersteunt de gemeente de samenwerking met werkgevers met name op het gebied van diversiteit en inclusie? Hoe wordt gecontroleerd of werkgevers dit beleid (diversiteit en inclusie) naleven en zijn er consequenties als zij zich hier niet aan houden?	74,75	We stimuleren sociaal werkgeverschap waarin we een bepaalde mate van diversiteit en inclusie verwachten. Dit uit zich in verschillende vormen, waaronder beschut werk en SROI. Handhaving specifiek gericht op diversiteit en inclusie is niet mogelijk. Daarnaast werken we aan bewustwording in de brede zin over diversiteit en inclusie, bijvoorbeeld met tentoonstellingen, mediacampagnes en stadsgesprekken.
	25	PG&R	Welke maatregelen worden genomen om jongeren zonder werk, alleenstaande ouders en jonge statushouders te ondersteunen, en hoe wordt deze inzet structureel ingebed in het gemeentelijk beleid?	74,75	De gemeente zet een jongerenconsulent in om jongeren zonder werk te begeleiden. Daarnaast zijn er twee consulenten specifiek gericht op statushouders. Bij de begeleiding van de jonge statushouders staat het leren van de taal en het vermogen om mee te doen in de samenleving centraal. Voor de jonge statushouders loopt er op dit moment een pilot waarbij jonge kansrijke statushouders aanvullende maatschappelijke begeleiding ontvangen om richting werk of opleiding te worden begeleid. Een andere maatregel betreft de aanpak rondom statushouders aan het werk. In elk facet van onze dienstverlening is aandacht voor alleenstaande ouders omdat we weten dat dit een doelgroep is die extra ondersteuning nodig kan hebben. Bij projecten als van deel naar heel en van geen werk tot parttime werk krijgt deze doelgroep extra aandacht.
	26	PG&R	Wordt de aanpak bovendien voldoende afgestemd op inwoners met complexe problematiek, zoals schulden, zorgvragen of taalachterstand?	74,75	Ja, onze aanpak is zo integraal mogelijk opgebouwd en afgestemd met verschillende afdelingen. Op deze manier proberen wij onze hulpverlening zo goed mogelijk aan te sluiten bij de verschillende belemmeringen die een inwoner kan hebben.
	27	PG&R	Hoe wordt succes gemeten uitsluitend aan de hand van het aantal plaatsingen, of ook op basis van duurzame banen en persoonlijke ontwikkeling?	74,75	Het succes wordt gemeten op basis van het aantal plaatsingen en aan de duurzaamheid van deze plaatsingen. Persoonlijke ontwikkeling speelt altijd een rol bij werkzoekendendienstverlening; in de gesprekken met de werkconsulent komt aan bod wat iemands persoonlijke ontwikkelingsdoelen zijn en wordt gekeken of en hoe dit benut kan worden.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	28	PG&R	En welke nieuwe samenwerkingsverbanden of partnerschappen verwacht de gemeente in het kader van het wetsvoorstel "Van school naar duurzaam werk"?	74,75	Met het nieuwe artikel 7a van de Participatiewet krijgen gemeenten een wettelijke opdracht om jongeren onder de 27 jaar te ondersteunen terug naar school, naar een leerwerktraject of naar werk. Dit gebeurt in samenwerking met onderwijsinstellingen, het Doorstroompunt en overige benodigde partners. Op dit moment verwachten wij geen nieuwe partners, maar meer een intensivering van de verplichte samenwerking en afspraken hierin.
	58	PvdA	Pleeggezinnen: Het aantal pleeggezinnen is een indicator voor het voorkomen van duurdere zorg. Hoe wordt de ambitie om het aantal pleeggezinnen in Rijswijk te verhogen naar 40 in 2029 bewerkstelligd?	69,77	Op dit moment zijn in Rijswijk 32 pleeggezinnen en staan er géén Rijswijkse jeugdigen op de wachtlijst. De gemeente zet op verschillende manieren in om het aantal pleeggezinnen te verhogen, o.a. met de deelname aan de landelijke campagne, de deurmattenactie. Lokaal doen we dit bijvoorbeeld door banners (wordt pleegouder) op te hangen bij Rijswijkse sportverenigingen en de basisscholen. Ook zijn er regelmatig laagdrempelige infromatiebijeenkomsten voor potentiële nieuwe pleeggezinnen.
	77	PvdA	Binnen de WMO wordt ingezet op langer zelfstandig wonen in samenwerking met zorg en preventie van dakloosheid. Graag toelichting op dit beleidsvoornemen, zeker ook in relatie tot dakloosheid.	67	Dit betreft een opsomming van drie belangrijke, maar afzonderlijke thema's waar we in 2026 op inzetten: langer zelfstandig (thuis) wonen, samenwerking met zorg én preventie van dakloosheid. De volgorde in de tekst impliceert geen één geïntegreerd beleidsvoornemen. Uiteraard zijn er raakvlakken, maar de thema's kennen eigen doelen en uitwerkingen. Specifiek voor preventie van dakloosheid: dit thema is aangezet door de recente ETHOS-telling. Op basis van die uitkomsten werken we bijbehorende acties uit.
	78	PvdA	Denkt de gemeente ook na over andere mogelijkheden naast de huur van Don Bosco om de exploitatie budgetneutraal te houden van het nieuw te bouwen pand?	71	We geven vanuit beheerdersoogpunt de voorkeur aan een gebouw met één huurder. Met de mogelijkheid om via de huurder wel onderverhuur mogelijk te maken waardoor samenwerking tot de mogelijkheden gaat behoren. We gaan uit van een budgettair neutrale exploitatie.
	79	PvdA	Hoe brengt de gemeente een duurzame aanpak van SROI (zie aangenomen motie in juli) in de praktijk?	75	De motie en de daarin voorgestelde aanpak komt grotendeels overeen met de werkwijze die wij hanteren. Daarnaast is de gemeente vorig jaar een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met de gemeente Den Haag om de samenwerking te intensiveren en waar nodig innovaties door te voeren. De uitkomsten en een uitgebreide toelichting hierover willen wij in de (jaarlijkse)voortgangsrapportage Evaluatie Rijswijs Werkwijs en uitvoeringsagenda opnemen. Deze resultaten worden in de eerste kwartaal van 2026 teruggekoppeld aan het college en de raad.
	80	PvdA	Wat houdt de aanpak ter voorkoming van escalatie in de WMO concreet in?	76	AVE staat voor een aanpak ter voorkoming van escalatie en is breed inzetbaar in casuïstiek met of zonder veiligheidscomponent. Het AVE-model moet voor iedereen in de organisatie duidelijk maken wie welke taak en rol heeft. Het belangrijke uitgangspunt is dat inwoners zelf regie hebben over hun leven. Als dit (tijdelijk) niet meer lukt is hulp en ondersteuning nodig, met een bepaalde mate van regie bij de gemeente. Binnen het AVE-model worden daar afspraken over gemaakt, niet alleen over regievoering maar ook wanneer er op- of afschaling nodig is. De AVE-aanpak raakt verantwoordelijkheden in zowel het sociaal domein als van openbare orde en veiligheid van gemeenten. De aanpak helpt bij het zorgvuldig samenwerken, zoveel als mogelijk met de inwoner, met de ketenpartners in de zorg- en veiligheidsketen. Het is de bedoeling dat casusregie in principe uitgevoerd kan worden door consulenten in de gemeente. De casusregisseur heeft daarbij het mandaat tot het besluiten van maatwerkvoorzieningen.
	110	WIJ	In de begroting staat aangekondigd dat we een gebouw neer gaan zetten voor Don Bosco: 1. Wanneer is dit besluit genomen? 2. Welke kosten zijn hiermee gemoeid? 3. Is er duidelijkheid over het feit dat Don Bosco wel de lasten kan dragen straks? 4. Welke rol speelt Den Haag in deze situatie? Leveren zij nog een bijdrage?	71	1. Over het (door de gemeente) realiseren van een gebouw dat Don Bosco gaat huren is nog geen raadsbesluit genomen. Daartoe volgt een voorstel voor de raadsvergadering van januari 2026. 2. In het Lange Termijn Investeringsplan is rekening gehouden met een investering van €1,5 miljoen. 3. We gaan uit van een business case waarin de huur die Don Bosco kan dragen een budgettair neutrale exploitatie van het gebouw mogelijk maakt. 4. Op bestuurlijk en ambtelijk niveau is er met Den Haag contact over een mogelijke bijdrage van Den Haag aan de nieuwe plek voor Don Bosco.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	111	WIJ	SPUK energiearmoede: 1. Wat zijn de voorwaarden voor de SPUK? 2. Kunnen we dus zomaar het geld uitgeven aan energie fixers en niet aan het helpen van mensen die daadwerkelijk moeite hebben met het betalen van de energie rekening? 3. Voldoen de aangekondigde gordijnen en meters aan de juiste keurmerken als het gaat om energiebesparing? (Ik heb te horen gekregen dat de kwaliteit te wensen over gaat)	74	1. de SPUK-gelden moeten ingezet worden voor het doel waarvoor ze zijn verkregen (aankoop energiearmoede), dus voor huishoudens die daadwerkelijk in een kwetsbare positie zitten, en voor maatregelen of ondersteuning die helpen om hun energielasten te verlagen of hun woningkwaliteit te verbeteren. Het is niet toegestaan om financieel huishoudens te compenseren vanuit deze SPUK. 2. Ja het is juiste de bedoeling geweest van de rijksoverheid om huishoudens te helpen de energierekening naar beneden te brengen. De energie-fixers zijn daar aan goed voorbeeld van en worden expliciet door het Rijk benoemd als een bewezen goede maatregel. 3. Ja, de voorgestelde maatregelen zijn bewezen effectief, laagdrempelig en direct uitvoerbaar. Daarbij is gekozen voor de maatregelen die gericht zijn op de korte termijn verlichting én structurele besparing.
	136	RB	Welke concrete resultaten worden verwacht van het programma "Rijswijk Samen Dichtbij" en hoe wordt voorkomen dat het leidt tot bureaucratische overlap met bestaande voorzieningen?	73	Resultaten zijn o.a. bundeling van alle informatie voor inwoners over sociaal domein op Rijswijk.nl i.p.v. meerdere websites voor het sociaal domein, integraal team voor hulp bij problemen (ook signaalgericht), een integraal plan bij meerdere problemen en indien nodig ook hulp bij coordinatie op dit plan. zie pagina 72. Het programma is er op gericht om de inwoner beter de weg te laten vinden naar ondersteuning dus daar sturen we op. Geen bureaucratische processen maar verschillende plekken waar je als inwoner je vraag kunt stellen. Zowel bij de gemeente als bij voorzieningen in de stad.
	137	RB	Hoe wordt de balans bewaakt tussen kostenbesparing en kwaliteit van jeugdhulp, zeker gezien de afbouw van jeugdhulp+ en het tekort aan pleeggezinnen?	73	Het is een delicate balans tussen de kwaliteit en continuïteit van zorg en de wens om de kosten van jeugdhulp te kunnen beheersen. Daar is het college zich terdege van bewust. We voorzien kostenbesparing door inzet van onze brede toegang en het jeugdteam, waarmee we eerder in staat zijn om jeugd- en gezinsproblematieken te herkennen en aan te pakken. Sinds medio 2024 loopt ook het Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp '24-'28, waarover uw raad in het voorjaar van 2025 uitgebreid is geïnformeerd. Preventie en vroegsignalering zorgt voor minder instroom in de jeugdhulp en dus ook voor JH+. Voor de afbouw van de JH+ worden zowel landelijk als regionaal alternatieven onderzocht. Voor de oudere jeugd zijn er alternatieven in onderzoek voor JH+ en pleeggezinnen, bijvoorbeeld met Housing First en Friendswoningen.
	138	RB	Welke structurele maatregelen worden genomen om generatiearmoede te doorbreken, en hoe wordt de effectiviteit van de Ervaringsraad geborgd?	74	1. We hebben verschillende maatregelen genomen om intergenerationale armoede te doorbreken, waaronder de computerregeling, fietsregeling, Participas, JEF in het kader van kansenongelijkheid etc. Daarnaast voert een extern bureau momenteel een onderzoek uit naar de huidige situatie rondom kinderarmoede in Rijswijk. Het onderzoek bestaat uit twee onderdelen: enerzijds een analyse van beschikbare data, anderzijds een klantbehoefteonderzoek waarbij met inwoners in gesprek wordt gegaan om inzicht te krijgen in hun behoeften. De resultaten van dit onderzoek zullen leiden tot concrete interventies waarmee de gemeente aan de slag kan om intergenerationale armoede/kinderarmoede effectief te doorbreken. 2. De Ervaringsraad is op dit moment actief en rondt haar werkzaamheden in december af. Vervolgens wordt het proces geëvalueerd en de effectiviteit gemeten. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in een advies aan de wethouder.
	189	GL	Tegelijkertijd wordt het weerstandsvermogen als "uitstekend" (ratio 2,59) beoordeeld.	71	Klopt, volgens de berekenmethode en de kwalificatie van de ratio betreft een uitkomst >2 onder categorie A uitstekend.
	215	BvR	Opbrengst parkeren naar algemene middelen. Is het niet handig een deel van de opbrengsten op te nemen voor de herinrichting van het plein van de huis van de stad en directe omgeving? Wanneer komt u met voorstellen naar de Raad?	19	In de tweede helft van 2026 komt Stadsbeheer met een voorlopig ontwerp voor de directe omgeving van het Huis van Stad, incl. kostenraming. Dit ontwerp komt tot stand door middel van participatie, waarbij we actief bezoekers, inhuizende organisaties en collega's betrekken.
	216	BvR	Uitbreiding openbare laadpalen in openbaar gebied? Kunt u de geplaatste laadpalen, die vrijwel niet worden gebruikt veranderen in openbare laadpalen zodat bezoekers hier gebruik van kunnen maken?	28	De openbaar geplaatste laadpalen zijn voor alle bewoners en bezoekers beschikbaar. In gebieden waar regulering geldt kunnen parkeerders tegen het reguliere parkeertarief of met een parkeervergunning gebruik maken van de laadpalen.
	218	BvR	Fiets stimuleren. Denkt u in de promoties voor veiligheid ook aan stimuleren voor het gebruik van fietshelmen en strenge controle op het gebruik van onveilig gemaakte fatbikes. Controles op scholen en winkelcentra e.d?	32	Met de fatbike campagne hebben we het afgelopen jaar meerdere keren gecommuniceerd over de gevaren van fatbikes en de risico's die kleven aan een opgevoerde fatbike of ergens rijden waar dat niet mag, zoals op de stoep. We stuurden brieven naar scholen en alle huishoudens met kinderen tussen de 11 en 18 jaar. Er vonden vanaf mei meerdere handhavingsacties plaats bij scholen en winkelcentra met gemeente en politie. Voor het stimuleren van fietshelmen wachten we de nieuwe wetgeving af. Op dit moment ligt er een voorstel in de tweede kamer voor helmplicht voor e-bikebestuurders onder de 18 jaar.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	219	BvR	College overweegt gootjes toe te staan voor het opladen van elektrische auto's. Verwacht u geen burenruzies indien men hierdoor een eigen parkeerplaats in de openbare ruimte gaat opeisen? Bovendien worden er toch al extra openbare laadpalen bijgeplaatst	36	Mocht het college in de toekomst kabelgootjes toestaan, dan stelt het duidelijke randvoorwaarden om te voorkomen dat bewoners een vaste parkeerplaats opeisen. De openbare parkeerruimte blijft toegankelijk voor iedereen en het netwerk van openbare laadpalen wordt onverminderd uitgebreid.
10. Volksgezondheid en Milieu					
	112	WIJ	In de begroting 2024–2027 stond dat de bijdrage aan Avalex fors was gestegen en dat er structureel hogere kosten waren voor afvalverwerking en illegale dumpingen. Hoe komt het dan dat de afvalstoffenheffing in 2026 ineens met 4% daalt? Is dit gebaseerd op structurele kostenverlagingen of op boekhoudkundige herverdeling	79	De uitgangspunten voor de toerekening van de kosten voor de afvalstoffenheffing zijn herijkt. Onder andere de toerekening van overhead en uren die betrekking hebben op de veegkosten zijn gewijzigd. Deze wijziging heeft een structureel karakter. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een incidentele inzet van de egalisatiereserve om de kosten voor het opruimen van lachgascilinders te dekken.
	113	WIJ	Worden de stijgende kosten door de aangekondigde Rijksheffing op afvalverbranding al volledig doorgerekend in de meerjarenraming? Of schuiven we die lasten door naar de volgende raadsperiode?	79	Nee, de afvalstoffenheffing kan slechts voor één jaar berekend worden. De hoogte van deze heffing is afhankelijk van een aantal factoren, waaronder de kosten van Avalex. Dit is nog niet volledig inzichtelijk voor de komende jaren, onder meer door de Rijksheffing op afvalverbranding (vanaf 2027) en het afschaffen van de plastic taks.
	114	WIJ	In 2024 werd nog gesteld dat de afvalstoffenheffing "kostendekkend" moest zijn. Is de verlaging in 2026 nog steeds volledig kostendekkend? Zo niet: hoeveel wordt er feitelijk gesubsidieerd via de algemene middelen?	79	De afvalstoffenheffing is voor maximaal 100% kostendekkend, maar omdat de gemeenteraad heeft besloten dat de kwijschelding niet betaald mag worden uit de afvalstoffenheffing is het nu 91% kostendekkend. De overige 9% wordt onder andere betaald vanuit de algemene middelen.
	115	WIJ	De begroting 2026–2029 spreekt over "circulaire economie" en "duurzaamheid". Welke concrete maatregelen worden daarvoor getroffen? En hoe meten we of dat beleid ook leidt tot minder afval en lagere kosten voor inwoners?	79	We evalueren het actieplan Rijswijk Schoon uit 2019 en maken een nieuw actieplan voor de komende periode. Speerpunten hierin zijn communicatiecampagnes om het gedrag van inwoners positief te beïnvloeden. Om zo bijplaatsingen, zwerfafval en illegaal gedumpt grof vuil te voorkomen. En om inwoners bewuster te maken van het op een juiste manier scheiden van GFTE. Zo hopen we de kwaliteit en kwantiteit te verbeteren, waardoor de opbrangsten kunnen hergebruiken als compost of groen gas. Daarnaast onderzoeken we met Avalex de mogelijkheden om een kringloopwinkel te vestigen op een milieustraat, naar voorbeeld van de gemeente Delft. Succesvol beleid leidt tot een hoger scheidingspercentage en een afname van meldingen.
	139	RB	Is het college bereid om, in samenwerking met lokale dierenartsen, te zorgen voor een structureel aanbod (ipv eenmalig per jaar)(waarbij het chippen van katten gratis of tegen een gereduceerd tarief wordt aangeboden, zodat ook inwoners met een kleine beurs hun kat kunnen laten chippen en vermiste dieren sneller teruggevonden kunnen worden	79	Vanaf 1 januari 2026 geldt een chipplicht voor katten. In 2025 en 2026 verstrekken we vanuit de 'Uitvoeringsagenda Samen werken aan een zeker bestaan' een bijdrage aan Stichting Minimaatje, waar inwoners met een kleine beurs een behandeling kunnen krijgen voor hun huisdier voor een gereduceerd tarief.
	140	RB	Hoe wordt de voortgang gemeten richting het doel van het Schone Lucht Akkoord (50% minder gezondheidsproblemen in 2030), en welke lokale maatregelen dragen hier aantoonbaar aan bij?	82	Dit wordt gemeten met de 'gezondheidsindicator', een rekensystematiek die door het RIVM is ontwikkeld. Dit systeem berekent de gezondheidseffecten van fijnstof (PM2,5) en stikstofdioxide (NO2) op basis van de emissies van deze stoffen, de berekende concentraties en de blootstelling van de bevolking. Daarbij wordt gekeken naar levensduurverlies en vervroegde sterfte door de gecombineerde blootstelling aan PM2,5 en NO2. Ook worden de effecten van langdurige blootstelling aan luchtverontreiniging op diverse ziekten, zoals astma bij kinderen en hart- en vaatziekten, in beeld gebracht. Het RIVM berekent de gezondheidswinst voor 2030 bij de volledige uitvoering van alle maatregelen, dus zowel de lokale maatregelen van gemeenten (milieuzones en zero-emissiezones), provincies en de rijksmaatregelen, inclusief de klimaat- en stikstofmaatregelen. Alle maatregelen dragen tesamen bij aan het bereiken van de doelstellingen van het Schone Lucht Akkoord.
	141	RB	Welke concrete resultaten worden verwacht van de RAAK-strategie in 2026, en hoe worden inwoners betrokken bij risicodialogen en stresstesten?	83	In 2026 rollen we Operatie Steenbreek op particulier en openbaar terrein verder uit. We gaan actief ontstenen en vergroenen. Daarnaast actualiseren we een aantal stresstesten. Vervolgens gaan we in gesprek met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden in een risicodialoog. De resultaten hiervan nemen we op in het nieuw op te stellen programma Water, Klimaat & Riolerings. Klimaatadaptatie bij nieuwbouw wordt ook in 2026 structureel geborgd via Omgevingstafels, gebiedspaspoorten en toetsing aan het Bouw Adaptief-convenant. Met corporaties werken we hiernaast aan een aanpak voor bestaande gebouwen tijdens een renovatie/verduurzamingssslag om deze natuurinclusief en adaptief te maken.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	201	GL	Hoe ver staan we in het bereiken van de doelen uit het Schone Lucht Akkoord: 50% minder gezondheidsproblemen in 2030 vergeleken met 2016.	82	Volgens de berekening van het RIVM voor 2024 ligt de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord op koers. Uitvoering van alle luchtkwaliteitsmaatregelen (zowel vastgesteld als voorgenomen beleid) leidt tot 46% gezondheidswinst in 2030. Om tot de 50% te komen is het ook nodig dat de klimaat- en stikstofmaatregelen worden uitgevoerd.
11. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing					
	221	BvR	Wonen en Bouwen. Hoeveel woningen gaat u in 2026 realiseren? Zijn er problemen te verwachten voor aansluiting op het elektriciteitsnet?	84	In 2026 worden naar verwachting en conform huidige planning ca.1.000 woningen gerealiseerd / opgeleverd. Ja er zijn problemen te verwachten met de aansluiting op het elektriciteitsnetwerk. TenneT en Stedin zijn nog een onderzoek naar de gevolgen van netcongestie aan het doen. Het is nog onduidelijk voor hoeveel van genoemde aantal woningen dit mogelijk tot knelpunten leidt.
	81	PvdA	Wat zijn de prognoses van het aantal en % DAEB-corporatiewoningen in Rijswijk in de periode 2026-2030 op basis van de huidige nieuwbouwplannen? Welke extra inzet is in de komende jaren nodig om 30% corporatiewoningen te behouden zoals in het coalitieakkoord is opgenomen?	90	De prognose van het aantal DAEB-corporatiewoningen ten opzichte van de totale woningbouwprogrammering tot en met 2030 is circa 1.000 (12%). Om de komende jaren te kunnen voldoen aan de - onder meer in het coalitieakkoord en in de Lokale Prestatieafspraken - afgesproken 30% voorraad DAEB-corporatiewoningen stadsbreed, is het essentieel dat corporaties hun bezit uitbreiden en vroegtijdig om tafel zitten bij projectontwikkelingen. Hiervoor is met de corporaties een Actieagenda Sociale Woningbouw ondertekend in juni 2025, waarin concrete acties en focusprojecten zijn benoemd voor de komende jaren.
	222	BvR	Overdracht woonwagens aan woningcoöperaties. Dit wordt al vele jaren beloofd. Gaat u de overdracht in 2026 realiseren?	91	Momenteel vinden er diverse milieu technische onderzoeken plaats en worden gesprekken gevoerd met bewoners over de nieuwe indeling van standplaatsen, die bepalend zijn voor de exacte uitvoeringsplanning, fasering en het moment van overdracht aan Rijswijk Wonen. Daarbij speelt ook de levertijd van de nieuwe woonwagens, die door Rijswijk Wonen zijn besteld, een rol. In de huidige planning is de eerste fase van overdracht in Q4 2026 en wordt eind 2027 de laatste fase overgedragen.
	103	VVD	Hoeveel van het budget uit het isolatiefonds is (hiervoor) tot op heden gebruikt?	91	Inclusief de eindejaarsprognose op 2025 komen de totale uitgaven in het woningisolatieprogramma uit op circa € 1.2 mln (betaald vanuit eigen geld + SPUK geld). Daarbovenop zijn er momenteel voor circa € 700k aan subsidies beschikt (dekking vanuit eigen geld + SPUK geld), maar nog niet uitbetaald. Deze subsidies zullen naar verwachting in de komende jaren tot uitbetaling komen.
	104	VVD	Wat is het percentage en de prognose sociale huurwoningen wanneer gebruik wordt gemaakt van de definities van de provincie Zuid-Holland en van het CBS?	85	De definitie voor sociale huurwoningen volgens de provincie Zuid-Holland is: "Met sociale huurwoningen wordt hier bedoeld alle huurwoningen onder de liberalisatiegrens (€ 900,07, peil 2025), die beschikbaar zijn voor de DAEB-inkomensgroep, minimaal 25 jaar als sociale huurwoning verhuurd worden, een begrensde huurstijging hebben en via een woonruimteverdeelsysteem verhuurd worden". Op dit moment kunnen alleen woningcorporaties voldoen aan deze definitie. De definitie voor sociale huurwoningen volgens het CBS is: "Met sociale huurwoningen wordt hier bedoeld alle huurwoningen onder de liberalisatiegrens" (€ 900,07, peil 2025). De tabel op pagina 85 geeft het percentage en prognose (de data betreft een moment opname en is aan verandering onderhevig) weer van de sociale woningbouwprogrammering /programma volgens de definitie van de provincie, in de praktijk overeenkomend met het Coalitieakkoord. Percentage en prognose op basis van de definitie van het CBS valt tussen de 2 en 5% hoger uit door de jaren heen, aangezien ook niet-corporatiewoningen die onder de liberalisatiegrens worden verhuurd hier deel van uitmaken. De exacte percentages hiervan zijn momenteel (nog) niet in beeld.
	142	RB	Hoe wordt gewaarborgd dat nieuwbouw ook betaalbaar is voor lagere inkomensgroepen?	89	In de nieuwbouwprogrammering wordt - op grond van het ontwerp Volkshuisvestingsprogramma - een verplicht aandeel sociale en betaalbare woningen vereist, zoals vastgelegd in de provinciale Omgevingsverordening en de nog vast te stellen Wet versterking regie op de Volkshuisvesting. Hierbij zetten we in op het toevoegen van minimaal 30% sociale huur en 40% woningen in het middensegment (middenhuur en betaalbare koop). Deze quota worden per gebied of project nader uitgewerkt en vastgelegd in gebiedspaspoorten en het omgevingsplan. Daarnaast geldt een vergunningsplicht voor sociale huurwoningen (met maximale inkomensgrens). Deze kan ook ingevoerd worden voor middenhuurwoningen en betaalbare nieuwbouwoverkoopwoningen, zodat deze ook beschikbaar blijven/zijn voor huishoudens met een middeninkomen.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	143	RB	Gezien de grootschalige gebiedsontwikkelingen in onder andere de Stadsas, Bogaard stadscentrum en Kessler Park, en de verwachte toename van verkeersbewegingen, hoe denkt het college te voorkomen dat de Burgemeester Elsenlaan — als belangrijke verkeersader — volledig vastloopt? Is het college bereid om, naast investeringen in woningbouw en voorzieningen, ook te zorgen voor concrete maatregelen voor automobilisten zoals betere doorstroming, slimme verkeersregie, aanpassing van kruispunten en tijdige capaciteitsvergroting	90	Bij de ontwikkeling van het Havenkwartier is in 2019 een inschatting gemaakt van de verwachte toekomstige verkeersstromen op onder andere de Burgemeester Elsenlaan. Bij het inregelen van de nieuwe ivRI's langs deze weg (in april 2023) is hiermee rekening gehouden en is ruimte in de regeling gereserveerd voor de toekomstige groei van het verkeer als gevolg van de ontwikkelingen van het Havenkwartier. Het verkeer dat nu voor de toekomst wordt verwacht komt nog overeen met de uitgangspunten in 2019. We gaan er daarom vanuit dat, door de ontwikkeling van het Havenkwartier, er in de toekomst niet meer vertraging van het autoverkeer zal optreden dan nu. Zie verder het antwoord op vraag 86.
	144	RB	Wat is het langetermijnperspectief voor de 460 flexwoningen in 2026, en hoe wordt voorkomen dat tijdelijke oplossingen permanent worden?	91	Voor de flexwoningen zijn afspraken gemaakt over een instandhoudingstermijn van 10 jaar ten behoeve van specifieke aandachtsgroepen. De woonbestemming op het pand is permanent. Hoe de eigenaar het pand ná de periode van 10 jaar exploiteert en invult in niet nader vastgelegd.
	145	RB	Hoe wordt de energietransitie (gasloos wonen, hernieuwbare energie) gekoppeld aan betaalbaarheid voor bewoners, en welke ondersteuning is er voor kwetsbare huishoudens?	91	De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) bepaalt dat de betaalbaarheid van een duurzame warmteoplossing moet worden aangetoond, voordat een gemeente kan besluiten dat een buurt moet overstappen op een alternatief voor aardgas. In nieuwe regelgeving (Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie) werkt het Rijk aan een definitie van de term betaalbaarheid en de wijze waarop dit wordt berekend. Vanuit de Rijksoverheid zijn er subsidies beschikbaar om woningeigenaren financieel te ondersteunen bij de verduurzaming van hun woning. Voor de aanpak van energiearmoede en het ondersteunen van kwetbare huishoudens bij het isoleren van hun woning hebben gemeente middelen ontvangen via een specifieke uitkering. Vanuit deze middelen wordt de Aanpak Energiearmoede en het Woningisolatieprogramma uitgevoerd.

12. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

	54	PvdA	Solvabiliteit en Schuldquote: De netto schuldquote wordt in 2026 geraamd op 144% en de solvabiliteitsratio zakt naar 16%. Welke concrete maatregelen zal het college in 2026 ondernemen om het eigen vermogen op termijn te versterken, gezien de ambitie dit met circa € 20 miljoen te laten stijgen?	102	In de kadernota 2027 komen we met een plan om het eigen vermogen te versterken.
	55	PvdA	Jeugdhulp Risico: Gezien de onzekerheid over structurele Rijksfinanciering en het risico op tekorten in de jeugdzorg (dat in eerdere analyses € 800.000 bedroeg), welke concrete stappen worden in 2026 gezet om dit risico te mitigeren?	99	We voorzien kostenbesparing door inzet van onze brede toegang en het jeugdteam, waarmee we eerder in staat zijn om jeugd- en gezinsproblematieken te herkennen en aan te pakken. Sinds medio 2024 loopt ook het Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp '24-'28, waarover uw raad in het voorjaar van 2025 uitgebreid is geïnformeerd. Preventie en vroegsignalering zorgt voor minder instroom in de jeugdhulp
	146	RB	De netto schuldquote van 144% ligt in de gevarenzone. Hoe denkt het college deze structureel te verlagen, zeker gezien de geplande investeringen in RijswijkBuiten en andere gebiedsontwikkelingen?	98	Een belangrijk deel van de schuldpositie is tijdelijk van aard en samenhangend met de lopende investeringen in RijswijkBuiten en andere gebiedsontwikkelingen, waarvan toekomstige opbrengsten (zoals grondverkopen en bijdragen van derden) de schuldpositie op termijn zullen verlagen. Daarnaast stellen we in de komende kadernota een plan voor om het eigen vermogen te versterken en zetten we de volgende stappen om het LTIP nog verder te verdiepen en te prioriteren.
	147	RB	De benodigde weerstandscapaciteit is berekend op basis van een Monte Carlo-simulatie. Kan het college toelichten hoe transparant en toetsbaar deze simulatie is voor de raad, en of er alternatieve scenario's zijn doorgerekend?	99	De Monte Carlo-methode is een rekenmethode die wordt gebruikt om onzekerheden en risico's in kaart te brengen. In plaats van één enkele berekening te maken met vaste aannames, voert de methode duizenden berekeningen uit waarbij telkens wordt gerekend met willekeurige waarden binnen vooraf bepaalde bandbreedtes. De Monte Carlo methode is een veel gebruikte simulatietechniek binnen gemeenten.
	148	RB	De ratio weerstandsvermogen is met 2,59 als 'uitstekend' gekwalificeerd, maar hoe robuust is deze inschatting gezien de forse risico's zoals netcongestie en gebiedsontwikkelingen? Wordt er voldoende geanticipeerd op externe schokken zoals renteverhogingen of Rijksbezuinigingen?	99	Deze ratio is berekend op basis van de risico's die de gemeente heeft opgenomen. De mogelijke financiële consequenties van deze risico's worden afgezet tegen het beschikbare weerstandsvermogen. Hieruit volgt de weerstandsratio. De door u genoemde risico's staan in het overzicht met risico's en zijn meegenomen in deze berekening.
	187	GL	Waarom zijn de risico's van RijswijkBuiten niet opgenomen in de reguliere top 10 risicotabel (Een reguliere risicotabel in de context van een gemeentelijke programmabegroting is een overzicht van de belangrijkste financiële risico's die de gemeente loopt in een bepaald begrotingsjaar. Deze tabel maakt deel uit van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing)	97	In de jaarlijkse herzieningen van de Grondexploitatie Sion - 't Haantje wordt een afzonderlijke risico analyse gemaakt. De uitkomst van deze risico analyse is opgenomen in de berekening van de weerstandsratio van de gemeente.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	188	GL	De solvabiliteitsratio daalt naar 16% in 2026, wat onder de neutrale norm ligt en duidt op een kwetsbare financiële positie. Tegelijkertijd wordt het weerstandsvermogen als “uitstekend” (ratio 2,59) beoordeeld. Hoe verhouden die twee dingen zich tot elkaar? Een lage solvabiliteit en een Uitstekend weerstandsvermogen, hoe gaat dat samen?	100	De solvabiliteit geeft aan hoeveel eigen vermogen de gemeente heeft ten opzichte van haar bezittingen. Een daling naar 16% betekent dat de gemeente relatief veel leningen heeft. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat we als gemeente groeien. Het weerstandsvermogen van 2,59 laat zien dat er voldoende reserves zijn om eventuele financiële tegenvallers die voortkomen uit de opgenomen risico's op te vangen.
	195	GL	Wat is een Monte Carlo Risico Simulatie, doet de gemeente dit zelf of huren ze daar iemand voor in?	99	De Monte Carlo-methode is een rekenmethode die wordt gebruikt om onzekerheden en risico's in kaart te brengen. In plaats van één enkele berekening te maken met vaste aannames, voert de methode duizenden berekeningen uit waarbij telkens wordt gerekend met willekeurige waarden binnen vooraf bepaalde bandbreedtes. De Monte Carlo methode is een veel gebruikte en gerenommeerde simulatietechniek. De gemeente heeft een applicatie die deze berekeningen maakt op basis van de ingevoerde risico's.
13. Onderhoud kapitaalgoederen					
	149	RB	Wat zou het kosten om het onderhoudsniveau B in alle woonwijken te behouden? Is hier een financiële onderbouwing of scenarioanalyse voor beschikbaar? Wat zijn de meerkosten op lange termijn als nu wordt gekozen voor lagere onderhoudsniveaus? Denk aan herstelkosten, klachtenafhandeling, of negatieve effecten op gezondheid en veiligheid.	105	Via de Kadernota 2025 heeft de raad besloten om het extra benodigde budget van €139.160 ten behoeve van onkruidbestrijding op open verharding (met name in RijswijkBuiten veel aanwezig) niet toe te kennen. Dit bedrag was ingeschat op basis van arealen en het vastgestelde Onderhoudsniveau B in de woonwijken. Door deze bezuiniging is het aannemelijk dat we lokaal naar onderhoudsniveau C gaan. Dit leidt tot een vermindering van de beeldkwaliteit. We hebben niet doorgerekend wat de extra kosten zijn voor herstel, klachtenafhandeling ed.
	150	RB	Zijn er alternatieve vormen van onkruidbestrijding onderzocht die kostenefficiënter zijn? Bijvoorbeeld inzet van buurtinitiatieven, sociale werkplaatsen of innovatieve technieken?	105	De onkruidbestrijding op verharding wordt door een aannemer uitgevoerd omdat hier specifieke machines voor nodig zijn. Bij de Europese aanbesteding van deze dienst hebben we een raamovereenkomst opgesteld waarin staat omschreven WAT de aannemer moet doen, maar niet HOE. Door middel van een plan van aanpak hebben we inschrijvers uitgedaagd om zich te onderscheiden van de rest door in te zetten op oa duurzaamheid. De winnende partij zet in de winkelcentra Bogaard Stadscentrum en Oud Rijswijk de E-Weeder in. Dit is een innovatieve, volledig elektrisch aangedreven machine die onkruid bestrijdt door het te elektrocuteren. Daarnaast maakt de aannemer gebruik van biologisch afbreekbaar maaidraad in de bosmaaiers, wat iets beter is voor het milieu dan het reguliere maaidraad. Dit contract is in 2025 ingegaan en loopt (indien tevreden) tot 2033.
14. Bedrijfsvoering					
	11	CDA	26 P 116: tabel begroting inhuur: waar bestaat de dekking van de inhuur uit?	116	Dekking van inhuur bestaat bijvoorbeeld uit ontvangen subsidies vanuit het Rijk of inkomsten vanuit projectontwikkelaars bij gebiedsontwikkelingen.
	62	PvdA	Capaciteit en Externe Inhuur: Hoe garandeert het management dat de reductie van 30% op externe inhuur (Motie inhuur, € 400.000) slaagt, gezien de noodzakelijke formatiegroei van circa 30 fte voor o.a. de Omgevingswet en de Pandbrigade fase 2, en de moeilijk vervulbare functies?	116,121	De 30% beperking op inhuur is ten opzichte van de begroting 2025. Recruitment heeft in 2025 een plan van aanpak opgesteld met maatregelen en extra middelen om sneller de juiste kandidaat voor een vacature te vinden. Het plan van aanpak geldt zowel voor nieuwe vacatures (o.a. door de groei in fte) en voor lopende inhuur op vacaturerruimte. Werving en selectie is een speerpunt binnen HRM.
	63	PvdA	Rechtmatigheid en Aanbestedingsrecht: Welke structurele maatregelen zijn er in 2026 genomen om de rechtmatigheidsverantwoording te borgen, nu de gemeente verwacht dat alle inkooptrajecten rechtmatig zullen zijn aanbesteed (na eerdere onrechtmatigheden)?	119	Het bedrag waarop diensten en leveringen Europees moeten worden aanbesteed bedraagt €221.000. Dit betekent dat alle opdrachten boven dit bedrag (over een periode van 4 jaar) Europees moeten worden aanbesteed. Onze inkooptrajecten zijn daar ook op ingericht. Een overschrijding van deze grens kan echter nooit met 100% zekerheid worden voorkomen. Ten aanzien van het groenonderhoud waar de grootste afwijkingen werden geconstateerd, is er een grote aanbestedingen naar voren gehaald. Dat betekent echter dat ook in 2025 nog aanbestedingsonrechtmatigheden zullen worden gerapporteerd. Daarnaast wordt er vanuit team inkoop regelmatig een spendanalyse uitgevoerd. Deze geeft inzicht in de uitgaven aan een crediteur waarmee actief kan worden gestuurd. Per 2025 worden opdrachten > €1.000 in het financiële systeem vastgelegd. Met deze beheersingsmaatregel leidt naast betere budgetbewaking ook tot meer inzicht in de uitgaven per crediteur.
	66	PvdA	Transparantie en Algoritmes (Woo): In navolging van de Woo verplichting om informatie actief openbaar te maken, welke concrete stappen worden in de eerste helft van 2026 gezet om het algoritmebeleid te implementeren en het algoritmeregister voor te bereiden?	119,165	De eerste publicaties in het landelijke algoritmeregister vinden plaats in het vierde kwartaal van 2025. De raad ontvangt hierover een raadsinformatiebrief die dit jaar wordt verstuurd.
	95	VVD	Waarom is er sprake van (tov de realisatie in 2025) een forse daling van budget voor ontwikkelen van medewerkers? En is dat verstandig in een krappe arbeidsmarkt?	117	De begrote kosten in 2026 zijn gelijk gebleven t.o.v. vorig jaar. De realisatie in 2024 viel hoger uit. Op specifieke voorstellen kan worden besloten om meer uit te geven zoals ook in 2024 is gebeurd. Ook in 2026 wordt zorgvuldig gekeken naar welke opleidingen en ontwikkeltrajecten noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het werk en waar ontwikkeling dient als stimulans om talenten te behouden.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	151	RB	In het overzicht staat over de jaren 2026 tot en met 2029 38.000 euro vermeld als baten. Waar bestaan deze uit? En waarom blijven deze gedurende vier jaar op hetzelfde niveau?	107	Dit betreft een doorbelasting van werkzaamheden door de Gemeente Rijswijk aan het IPP Haaglanden. De dienstverlening blijft gelijk de komende jaren en er wordt geen rekening gehouden met indexatie.
	152	RB	De externe inhuur daalt met €1,17 miljoen, maar bedraagt nog steeds €846.910 in 2026. Hoe borgt het college dat deze daling structureel is en niet leidt tot capaciteitsproblemen of kwaliteitsverlies?	107	Op alle vacatures wordt altijd geworven voor vast personeel. Besluitvorming over de inzet van tijdelijke inzet van inhuur vindt plaats binnen het GMT waarbij zorgvuldig wordt beoordeeld of inzet van inhuur noodzakelijk is. Monitoring en eventuele bijsturing van de inzet van inhuur vindt plaats middels de P&C cyclus. Recruitment gaat nog gericht en structureel werven met nieuwe wervingscampagnes waardoor inhuur kan worden afgebouwd en niet ten koste gaat van capaciteit en dienstverlening. Hiervoor heeft recruitment een plan van aanpak opgesteld.
	153	RB	De invoering van het algoritmeregister is wettelijk verplicht vanaf augustus 2026. Is het college op schema met de voorbereidingen, en hoe wordt de raad geïnformeerd over de ethische en juridische implicaties van algoritmegebruik?	107	De voorbereidingen lopen volgens planning. De eerste algoritmen worden in het vierde kwartaal van 2025 vrijwillig gepubliceerd, vooruitlopend op de landelijke verplichting. De raad wordt hierover nader geïnformeerd in een raadsinformatiebrief die dit jaar wordt verstuurd.
	154	RB	De verwachte personeelslasten blijven in de begroting gedurende de jaren 2026 tot en met 2029 op gelijk niveau. Waarom wordt hier geen rekening gehouden met inflatie ontwikkelingen?	108	In deze tabel op pagina 108 is de verhoging van de personeelslasten op basis van de CAO voor Gemeenten (die loopt tot en met 31 maart 2027) per abuis niet verwerkt. In de begroting zelf zijn deze verhogingen van de personeelslasten, zover bekend op basis van de CAO, wel verwerkt.
	155	RB	In 2026 wordt het Common Ground-model verkent om te benutten als fundament voor onze informatievoorziening. Hoe wordt door dit model rekening gehouden met de menselijke maat? En hoe worden de geluiden uit de samenleving gekoppeld aan dit model?	112	Common ground is een landelijke aanpak om de gemeentelijke informatievoorziening te moderniseren. De kern is dat gegevens worden losgekoppeld van applicaties, zodat ze veilig, herbruikbaar en uitwisselbaar zijn. Dit zorgt voor meer transparantie, hogere gegevenskwaliteit en minder dubbele invoer. Medewerkers kunnen daardoor zorgvuldiger met informatie werken en inwoners hoeven minder vaak gegevens aan te leveren. CommonGround gaat niet over de inhoud van beleid of participatie, maar biedt een betrouwbare digitale basis waarop inwoners en medewerkers kunnen vertrouwen. Bovendien maakt het de informatievoorziening wendbaarder, zodat de gemeente sneller kan inspelen op vragen en ontwikkelingen in de samenleving.
	156	RB	Hoe wordt duurzaamheid in de horeca aanbesteding concreet gewogen en getoetst en welke meetbare criteria worden hiervoor gebruikt?	113	Duurzaamheid wordt concreet meegenomen in de aanbesteding door middel van meetbare doelstellingen op het gebied van lokale inkoop, seizoensgebonden producten en het verminderen van voedselverspilling. •Lokaal inkopen: Minimaal 15% van alle voedselinkoop komt van lokale leveranciers, met een doelstelling van 25% in 2030. •Seizoensgebonden producten: Minimaal 90% van het AGF-assortiment is seizoensgebonden en van Nederlandse of Europese bodem. •Voedselverspilling: Jaarlijks een reductie van 10% voedselverspilling, gemeten door operationele data, training van medewerkers en circulaire kookmethoden. •Aanvullende duurzaamheidsaspecten: - oElektrisch transport en CO₂-compensatie voor woon-werkverkeer. - oInkoop bij sociale leveranciers (zoals Heppiehout en Twente Uniek). - oEducatieve programma's via Stichting Vitam Doet Goed gericht op bewustwording rond voeding. De resultaten worden jaarlijks gemonitord en gerapporteerd aan de opdrachtgever op basis van voortgangsrapportages.
	157	RB	Blijft de dienstverlening op het gebied van het Sociaal Domein na centrale huisvesting ook nog steeds dichtbij elke inwoner beschikbaar in de buurt? Zo ja, hoe wordt dit vorm gegeven?	114	Het nieuwe integrale team houdt ook met een andere locatie nog steeds inlooppreekuren voor inwoners op diverse locaties zoals het Huis van de stad en in Stervoorde van Welzijn Rijswijk.
	158	RB	Hoe wordt de medewerkerstevredenheid binnen de gemeente onderzocht? En welke resultaten komen hieruit?	114	Eind 2024 is een meting vitaliteit en werkplezier uitgevoerd op verschillend aspecten (Sociale veiligheid, Personeelsbeleid, werkdruk & werkstress, ongewenst gedrag (intern en extern) taaksisen en hulpbronnen). Uit de resultaten kwamen naaar voren dat op de meeste aspecten positief is gescoord en aandachtspunten liggen op het aspect werkdruk & werkstress en ongewenst gedrag. De belangrijkste verbeterpunten zijn op alle niveaus (team, domein en organisatie) opgepakt. In 2026 wordt geen groot medewerkerstevredenheidsonderzoek gehouden maar korte, snelle "pulse" metingen op deelaspecten om sneller op signalen in te kunnen spelen.
	159	RB	Hoe waarborgt het College dat de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening aan inwoners behouden blijft, ondanks de lagere formatie? Welke taken of processen lopen in 2026-2027 risico's door de formatiereductie en hoe wordt dit gemonitord?	116	De formatie groeit met ca 30 fte in 2026 naar 707 fte ten opzichte van de formatie in september 2025 (676 fte) en daalt niet in 2026. Zie bovenste tabel pagina 116 en onderliggende toelichting.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	160	RB	Kunt u het ziekteverzuim nader duiden in kortdurend en langdurend verzuim? Wat is de gemiddelde verzuimduur van het lange verzuim?	117	Op basis van de realisatie van het 12 maands voortschrijdend gemiddelde kan met peildatum september 2025 de volgende verzuimverdeling worden aangebracht: Kort 1,67% (korter dan 42 dgn), lang 4,45% (langer dan 42 dgn). De gemiddelde verzuimduur voor het gehele verzuim is 18,3 dgn
	161	RB	De afgelopen jaren zijn er onrechtmatigheden geconstateerd met betrekking tot het Europees aanbestedingsrecht Welke maatregelen zijn genomen om een inhaalslag te maken waardoor de verwachting is dat we in 2026 wel volledig doen aan de wetgeving?	119	Het bedrag waarop diensten en leveringen Europees moeten worden aanbesteed bedraagt €221.000. Dit betekent dat alle opdrachten boven dit bedrag (over een periode van 4 jaar) Europees moeten worden aanbesteed. Onze inkooptrajecten zijn daar ook op ingericht. Een overschrijding van deze grens kan echter nooit met 100% zekerheid worden voorkomen. Ten aanzien van het groenonderhoud waar de grootste afwijkingen werden geconstateerd, is er een grote aanbestedingen naar voren gehaald. Dat betekent echter dat ook in 2025 nog aanbestedingsonrechtmatigheden zullen worden gerapporteerd. Daarnaast wordt er vanuit team inkoop regelmatige een spendanalyse uitgevoerd. Deze geeft inzicht in de uitgaven aan een crediteur waarmee actief kan worden gestuurd. Per 2025 worden opdrachten > €1.000 in het financiële systeem vastgelegd. Met deze beheersingsmaatregel leidt naast betere budgetbewaking ook tot meer inzicht in de uitgaven per crediteur.
	193	GL	In de begroting wordt ingezet in op een beperking van externe inhuur (doel: -30%), maar de bruto lasten voor inhuur in 2026 bedragen nog steeds €4,7 miljoen, netto last €846.910. De vaste formatie groeit naar 707,4 fte. Hoe stemmen jullie de vaste formatie af op de externe inhuur beperkingsdoelstelling. Is er wel voldoende capaciteit voor de afbouw?	(leeg)	De 30% beperking op inhuur is ten opzichte van de begroting 2025. Recruitment heeft een plan van aanpak met maatregelen en middelen opgesteld waarmee eerst wordt ingezet op invulling vacature door vaste medewerkers, ook voor ca 30 fte groei van de formatie in 2026. Lopende inhuur wordt verder afgebouwd zodra de recruiters een geschikte kandidaat hebben gevonden voor de vacature.
	194	GL	Binnen het domein Bedrijfsvoering huren we in 2026 geen mensen in om tijdelijke invulling te geven aan vaste vacatures. Deze maatregel levert naar verwachting een structurele besparing op van 400.000 euro per jaar. Wat betekent dat concreet, geen vervanging tijdens ziekte, zwangerschapsverlof etc? Wie gaan dan die gaten opvangen, is daar een oplossing voor?	114	Dit betekent dat vacatures die ontstaan binnen Bedrijfsvoering in 2026 niet tijdelijk ingevuld gaan worden met inhuur. Onder vacatures wordt geen zwangerschapsverlof of langdurige verzuim bedoeld. Recruiters worden sneller ingezet om (moeilijk) vervulbare vacatures weer in te vullen. Hiervoor heeft recruitment een plan van aanpak opgesteld. Mocht dit niet op korte termijn mogelijk zijn om de vacature in te vullen, dan worden er keuzes gemaakt en verdere prioritering aangebracht in de uit te voeren taken.
15. Verbonden partijen					
	94	VVD	Is inzichtelijk welke gemeenschappelijke regelingen de afgesproken bezuiniging van 6,2 procent hebben gerealiseerd? Verstrek hierbij graag een overzicht.	120	De diverse GR'en hebben hier verschillend invulling aan gegeven. Er is op dit moment geen overzicht van de gerealiseerde bezuinigingen. De resterende taakstelling zal bij de regionale kaderbrief voor de begroting 2027 worden betrokken.
16. Grondbeleid					
	162	RB	Er wordt 1,3 miljoen geïnvesteerd aan renovatie van de Voorde. Kunt u nader duiden waarom deze grote investering gerechtvaardigd is en zich bij verkoop zal terugverdienen?	131	Door het uitvoeren van de casco restauratie voldoet de gemeente aan haar wettelijke verplichting, voortvloeiend uit de Omgevingswet en de Erfgoedwet, om het casco van dit rijksmonument weer in goede staat te brengen. Voor het uitvoeren van deze restauratie is een raming van de restauratiekosten gemaakt, op basis waarvan het budget is aangevraagd. Voor het object is tevens een taxatie uitgevoerd, op basis waarvan de inschatting is dat de verkoopopbrengsten voldoende kunnen zijn om de restauratiekosten en aanvullende kosten - zoals afboeken boekwaarde - te dekken. Gezien het feit dat het zowel bij kosten als opbrengsten om een raming gaat en een geslaagde verkoopprocedure geen vanzelfsprekendheid is, blijft er een risico dat de gemeente uiteindelijk niet alle kosten en lasten kan dekken uit de verkoopopbrengsten.
17. Lokale heffingen					
	56	PvdA	Leges en Kostendekkendheid: De gemeente hanteert legestarieven waar de opbrengst niet wettelijk hoger mag zijn dan de kosten. Welke corrigerende maatregelen worden genomen voor 2027, aangezien de tarieven voor 'Activiteiten met betrekking tot bouwwerken' 129% kostendekkend zijn?	140	De hogere kostendekkendheid voor activiteiten met betrekking tot de bouwwerken is geen probleem, omdat de totale kostendekkendheid onder de 100% blijft.
	96	VVD	Graag meer toelichting om welke redenen de reclamebelasting niet is ingevoerd.	136	Het tijdpad voor een zorgvuldige en rechtmatige voorbereiding en implementatie van deze heffing was te kort om de verordening 2026 te kunnen laten vaststellen.
	163	RB	Kunt u nader duiden wat u bedoelt met andere manier van kostentoerekening bij de afvalstoffenheffing?	134	De uitgangspunten voor de toerekening van de kosten voor de afvalstoffenheffing zijn herijkt. Onder andere de toerekening van overhead en uren die betrekking hebben op de veegkosten zijn gewijzigd. De kostendekkenheid blijft hierbij onder de 100%.
18. RijswijkBuiten					
	164	RB	Zijn er cijfers bekend over het aantal unieke gebruikers van de 6 HUB's?	151	Dit kalenderjaar zijn er ca. 80 accounts bijgekomen en in totaal zijn er ca. 350 accounts.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	165	RB	De afzet van gronden verloopt moeizamer dan verwacht, met name door vertraging als gevolg van juridische procedures. Had (een deel) van de juridische procedures voorkomen kunnen worden door betere participatie en afstemming aan de voorkant van het proces?	153	De juridische procedures zien op de door de raad vastgestelde bestemmingsplannen Pasgeld - West en Pasgeld - Oost. Beide besluiten zijn mede gebaseerd op het participatieproces Schetsboek Pasgeld en de door de raad vastgestelde Hoofdplanstructuur Pasgeld.
19. Subsidies					
	166	RB	Hoe waarborgt de gemeente Rijswijk de uniformiteit en transparantie in het subsidieproces? Op welke manier wordt de expertise over het subsidieproces binnen de gemeente gebundeld en ingezet?	154	De gemeente Rijswijk registreert alle subsidieaanvragen in een gespecialiseerd softwarepakket. Hierdoor is uniformiteit in de behandeling gewaarborgd. Alle dossierbehandelaars zijn bekend met het pakket en het te volgen proces. Kennis wordt onderling gedeeld. Verder trekt de accountant jaarlijks een steekproef ter beoordeling van de kwaliteit van de behandelde subsidiedossiers.
	167	RB	Hoe lang duurt het gemiddeld voordat een (voorlopige) beschikking wordt afgegeven?	154	Nadat een subsidieaanvraag is ontvangen en als volledig is beoordeeld door de behandelend ambtenaar volgt de beschikking binnen 12 weken. Over de duur van de afhandelingen van de aanvragen worden geen cijfers bijgehouden.
20. Lange termijn investeringsplan					
	168	RB	Hoe wordt geborgd dat deze cyclus niet alleen op papier goed werkt, maar ook in de praktijk?	160	Binnen de planning p&c cyclus wordt het LTIP een vast onderdeel. In het ERP-x systeem wordt het LTIP geborgd en deze wordt bij de rapportagemomenten geactualiseerd.
	169	RB	Waarom wordt de prioritering voor 2028 en 2029 uitgesteld? Is dat niet risicovol?	160	De eerste prioriteringsslag is verwerkt in de investeringsplanning, die voor 2026 en 2027 realistisch is. Voor de jaren 2028 en 2029 is ook al een prioriteringsslag gemaakt en verwerkt, maar het totaal aantal investeringen (incl. uitbreidingsinvesteringen) is nog niet volledig haalbaar met de huidige capaciteit. Deze zijn dus niet uitgesteld, maar hier zal nog een extra slag gemaakt worden de komende periode. Het is niet risicovol, daar de kapitaallasten financieel verwerkt zijn en al realistischer in de tijd zijn opgenomen, deze zullen na een extra prioriterings slag niet financieel risicovol zijn.
	170	RB	Hoe vaak wordt het LTIP (Langetermijn Investeringsplan) geactualiseerd?	160	Het wordt continue actueel gehouden. De eerste 4 jaren worden in de begroting verwerkt ter vaststelling.
	171	RB	Is er een risico dat door continue bijsturing het plan zijn strategische koers verliest? Is er een risico dat 'flexibiliteit' leidt tot ad-hoc beleid? Wat gebeurt er als projecten uit de pas lopen qua tijd of budget?	160	De strategie is niet afhankelijk van de aanpassingen van het LTIP. Het LTIP is tweeledig. Strategische planning van investeringen worden in beeld gebracht op de lange termijn en daarbij worden (ook) de huidige investeringen realistisch en specifiek gepland op de korte termijn met de haalbaarheid en capaciteit van de organisatie en gemeente. Flexibiliteit zal niet leiden tot ad-hoc beleid, omdat de hoofdprojectkredieten vastliggen. Projecten die dreigen hun budgetkrediet te overschrijden zullen middels een raadsvoorstel en toelichting vastgesteld worden. Projecten die uit de pas lopen qua tijd, worden bij de p&c-producten geactualiseerd. Mocht een project in een opeenvolgend boekjaar pas opgeleverd worden, wordt tussentijds de bijbehorende afschrijvingslast aangepast in de raming, die in een halfjaarrapportage en/of jaarrekening terugkomen.
	172	RB	Hoe is de investering van €10 miljoen voor het nieuwe station onderbouwd? Is er een kosten-batenanalyse beschikbaar?	163	De investering is onderdeel van een MIRT-verkenning. Te zijner tijd zal er een raadsvoorstel voorgelegd worden aan de raad. De investering á €10.000.000 voor de realisatie van een station in RijswijkBuiten wordt bij de begroting 2026 opgenomen in het lange termijn investeringsplan, met als startjaar 2032 en beoogd afsluitingsjaar 2036. De investering is gebaseerd op een grove raming, ten behoeve van de investeringen die nodig zijn in de directe omgeving van het station (bijv. een fietsenstalling, onderdoordang, etc.).
	173	RB	Wat gebeurt er met de gereserveerde €1,5 miljoen als het BO-MIRT besluit negatief uitvalt? Is er een plan B als het station niet doorgaat? Wordt dan alsnog geïnvesteerd in bereikbaarheid?	163	We gaan er niet van uit dat het negatief uitvalt, maar mocht het in de toekomst wel gebeuren dan valt de reservering vrij. Dan zullen we in overleg moeten met de MRDH voor een alternatief.
	174	RB	Hoe bewoners en bedrijven in RijswijkBuiten betrokken bij de planvorming? Hoe gaat er rekening gehouden worden met zorgen over geluid, verkeer of veiligheid?	163	Vanaf het begin van de MIRT-verkenning Oude Lijn zijn onder leiding van ProRail en in samenwerking met gemeente Rijswijk veel participatiemomenten gehouden, zowel in fysieke vorm via bijeenkomsten als ook online, waarbij het mogelijk was om vragen te stellen of opmerkingen te plaatsen. Ook zijn er diverse rondetafelgesprekken gehouden met bewoners en bedrijven.
	175	RB	Wat zijn de risico's als het eigen vermogen niet voldoende stijgt? Zijn er concrete gevolgen voor investeringsruimte of dienstverlening? Is er externe toetsing of advies bij het bepalen van de vermogensstrategie?	164	Geluid, verkeer en veiligheid worden uitgewerkt in de plan- en studiefase, dus nadat het voorkeursalternatief is vastgesteld. Ook in deze fase vindt participatie plaats.
21. Wet open overheid					
	29	PG&R	Hoe maakt de gemeente haar streven naar een open en transparante overheid concreet en meetbaar?	165	De gemeente meet het niveau van openbaarheid aan de hand van de informaticacategorieën uit artikel 3.3 Woo, zoals bij voorbeeld de categorie wetten en avv's of vergaderstukken van de raad. We monitoren welke informaticacategorieën verplicht openbaar moeten worden gemaakt en zorgen dat we aan deze verplichting voldoen. Op deze manier kunnen we concreet inzicht geven in de mate van transparantie.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	30	PG&R	Welke indicatoren of streefwaarden worden gebruikt om transparantie te beoordelen?	165	Transparantie wordt beoordeeld aan de hand van de informatiecategorieën uit artikel 3.3 Woo. Daarnaast kan het aantal Woo-verzoeken en eventuele bezwaren een indicatie geven.
	31	PG&R	Hoe zorgt de gemeente dat openbaar gemaakte informatie vindbaar, begrijpelijk en bruikbaar is voor inwoners?	165	De gemeente publiceert informatie op de eigen website en via openbare platforms zoals iBabs. Deze platforms worden zo ingericht dat informatie gemakkelijk te vinden, goed te begrijpen en praktisch te begrijpen is voor inwoners.
	32	PG&R	Hoeveel medewerkers zijn getraind in de Woo, hoeveel volgen nog en hoe wordt de effectiviteit van deze trainingen gemeten?	165	Via ons online leerplatform de Rijswijk Academy worden medewerkers getraind in de Woo, bestaande uit meerdere modules. Voor een groot aantal medewerkers is deze training verplicht om te volgen. De training moet met goed gevolg worden doorlopen voordat deze kan worden afgerond. Diepergaande kennis over de Woo is aanwezig bij team Juridische Zaken.
	33	PG&R	Is er een Woo plan of periodieke voortgangsrapportage beschikbaar?	165	Voor de actieve openbaarmaking is een implementatieplan opgesteld. Voor de passieve openbaarmaking wordt een overzicht bijgehouden van de afdoening van de Woo-verzoeken.
	34	PG&R	Wat zijn de belangrijkste risico's of knelpunten bij de naleving van de Woo (zoals capaciteit, ICT of datakwaliteit)?	165	De implementatie van de Woo is projectmatig opgestart in de zomer van 2023. De belangrijkste risico's waren het classificeren conform de informatiecategorieën uit de wet en de techniek (ICT). De implementatie van de Woo is goed verlopen. Op dit moment is het belangrijkste aandachtspunt dat we de tijdlijn goed volgen die het rijk voorschrijft. We lopen daarop momenteel voor.
	35	PG&R	Welke maatregelen neemt de gemeente om de doorlooptijd van Woo verzoeken te verkorten en de dienstbaarheid te vergroten?	165	De behandeling van Woo-verzoeken wordt gecoördineerd door team Juridische Zaken. In een interne werkinstructie is de taakverdeling met de vakteams beschreven. Verder door contact op te nemen met de verzoeker om het verzoek te verduidelijken of in te perken en indien nodig doen we een verzoek om precisering.
	36	PG&R	Hoe en wanneer wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang en resultaten van de genoemde verbetermaatregelen?	165	Als gevolg van een wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de gemeente verplicht een paragraaf Openbaarheid in de begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin wordt verantwoording afgelegd over alle relevante ontwikkelingen rond de Woo in Rijswijk. Deze paragraaf is voor het eerst opgenomen in de begroting 2026 en zal ook in de jaarrekening 2025 opgenomen worden. Tot aan de begroting 2026 was de Woo een verplicht onderdeel van de paragraaf Bedrijfsvoering.
	37	PG&R	Hoe worden inwoners, journalisten en maatschappelijke organisaties betrokken bij het verbeteren van transparantie en informatievoorziening	165	Het streven van de wet Open overheid is dat overheidsinformatie transparanter, vindbaarder en toegankelijker is voor burgers, journalisten, en andere belanghebbenden. De wet versterkt de controle op de overheid door een actieve plicht tot openbaarmaking te introduceren en burgers en journalisten het recht te geven op informatieverzoeken. Dat vergroot de transparantie van de overheid. En dat is ook voor Rijswijk de doelstelling.
	176	RB	Wat betekent "streven naar een transparante overheid" concreet?	165	Concreet betekent het dat we werken aan het beter opslaan en openbaar maken van onze informatie. Daarmee ontstaat meer transparantie en openheid voor de samenleving.
	177	RB	Zijn er meetbare doelen of indicatoren? Hoe wordt gemeten of de beschikbaarheid en vindbaarheid van informatie daadwerkelijk verbeteren?	165	Op dit moment is de enige indicator: voldoen we aan de wettelijke voorschriften? Dat is het geval. In de bezoekersaantallen van de Wet open overheid Gemeente Rijswijk zien we dat het nog niet storm loopt vanuit burgers, journalisten en andere belanghebbenden.
	178	RB	Is er ondersteuning voor inwoners die moeite hebben met het vinden of begrijpen van informatie? Hoe wordt voorkomen dat informatie wel openbaar is, maar in de praktijk onvindbaar? Wordt er ook geïnvesteerd in gebruiksvriendelijke zoekfuncties en metadata?	165	Ondersteuning voor inwoners is beschikbaar in de vorm van twee Woo-contactpersonen. Zij zijn in persoon, via de email en telefonisch te benaderen. Op de website van de gemeente is informatie opgenomen over de Woo. Inwoners die hulp kunnen gebruiken met betrekking tot gemeentelijke informatie en regelingen kunnen terecht bij het Rijswijks Contact Centrum. Ook kunnen zij terecht bij het informatiepunt Digitale Overheid in de Bibliotheek in het Huis van de stad.
22. Investeringsplan 2026-2029					
	64	PvdA	Marimbahallocatie: Wat is de planning voor de herontwikkeling van de Marimbahallocatie (nieuwe sporthal, voorzieningen en sociale woningbouw) en hoe verhoudt de investering van € 12,3 miljoen voor de sportzaal zich tot de totale woon- en maatschappelijke opbrengst?	177	Op hoofdlijnen ziet de huidige planning er als volgt uit. -Sloop huidige Marimbahal in het eerste kwartaal van 2026. -Start ontwerpfase begin 2026 -Start voorbereidingsfase medio 2027 -Start realisatiefase medio 2028 -Oplevering medio 2030 De doorrekening in het raadsvoorstel van 25 maart 2025 (RV 25-016) komt voor het gekozen scenario B neer op een investeringskrediet van € 12,3 miljoen voor de sportzaal en een negatief saldo op de grondexploitatie van € 420.000.
23. Toelichting investeringsplan 2026-2029					
	179	RB	Hoe vaak worden inspecties uitgevoerd en door wie? Welke civiele kunstwerken zijn het meest urgent qua onderhoud of vervanging? Zijn er kunstwerken die al langere tijd wachten op onderhoud? Wat zijn de gevolgen daarvan?	182	Iedere 4 jaar laten we alle kunstwerken inspecteren. Dit voert een extern bureau uit. Deze gegevens vormen de basis van het beheerplan Civiele Kunstwerken. Hierin staat aangegeven welk kunstwerk onderhouden of vervangen moet worden, inclusief planning. Door deze planmatig aanpak op basis van inspecties zijn er momenteel geen urgente gevallen.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	180	RB	Hoeveel extra fietsgebruik verwacht de gemeente door de maatregelen met betrekking tot de fietsinfrastructuur. Is dat onderbouwd met cijfers of onderzoek? Hoe wordt gemeten of deze investeringen leiden tot meer fietsgebruik? Wordt er ook gekeken naar de veiligheid van de routes, bijvoorbeeld kruisingen en verlichting? Is er een onderhoudsplan om de fietsparkeervoorzieningen schoon, veilig en bruikbaar te houden?	182	In 2020 is in het kader van het Mobiliteitsprogramma een enquête onder inwoners uitgezet met de vraag "Wat helpt inwoners om vaker de fiets te pakken?". Daarop hebben inwoners vooral als beweegredenen aangegeven een betere kwaliteit van fietspaden en kortere wachttijd bij verkeerslichten. Vervolgens is met behulp van de CROW-richtlijnen het Fietsplan 2040 opgesteld om het fietsen in Rijswijk te verbeteren en mensen meer te laten fietsen. Met enige regelmaat doen wij metingen over de intensiteit van bepaalde fietspaden binnen Rijswijk. De routes worden op zowel verkeersveiligheid, comfort als sociale veiligheid aangepakt bij herinrichtingen. Op kruispunten worden in ontwerpen meer ruimte opgenomen voor de fiets en waar mogelijk wordt de fietsoversteek in twee fasen opgedeeld, zodat fietsers gefaseerd de rijbaan oversteken bij 50 km/u wegen. Voor fietsparkeervoorzieningen werken we nu aan een plan voor de handhaving op wrak- en weesfietsen. Voor de uitvoering van dit plan (inzet van personeel en de opslag van fietsen) is in deze begroting geld gereserveerd vanaf 2026.
	181	RB	Momenteel zijn helaas niet alle OV haltes inclusief toegankelijk. Wordt bij de aanpassingen aan de OV-haltes expliciet rekening gehouden met inclusieve toegankelijkheid, zodat ook mensen met een beperking, ouderen en ouders met kindwagens veilig en zelfstandig gebruik kunnen maken van deze voorzieningen	183	Bij de vernieuwing of aanpassingen van de OV-haltes wordt expliciet rekening gehouden met inclusieve toegankelijkheid, zodat ook mensen met een beperking, ouderen en ouders met kindwagens veilig en zelfstandig gebruik kunnen maken van deze voorzieningen. In de nieuwe ontwerpen wordt rekening gehouden met de bereikbaarheid van de halte, instaphoogte en geleide lijnen op het perron voor mensen met een visuele beperking.
	182	RB	Is er een totaaloverzicht van de te verwachten kosten voor de renovatie van het bunkercomplex Overvoorde. Wanneer wordt de definitieve besluitvorming over de rijksmonumentenstatus verwacht? Wat zijn de gevolgen als het complex uiteindelijk géén rijksmonument wordt?	185	Er is een totaaloverzicht van de te verwachten kosten voor de renovatie van het Bunkercomplex. Het Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) heeft geadviseerd om het gehele complex de status van gemeentelijk monument toe te kennen. De reden hiervoor is dat de RCE, gezien de huidige politieke situatie en de onzekerheid rond de vorming van een nieuw kabinet, op dit moment niet kan aangeven of en wanneer een volgende tranche voor aanwijzing van rijksmonumenten zal plaatsvinden.
	183	RB	Waarom kiest de gemeente ervoor om zelf een gebouw te realiseren voor Don Bosco, in plaats van samen met andere maatschappelijke partners of via een gedeelde multifunctionele accommodatie, zodat middelen efficiënter benut kunnen worden en samenwerking wordt gestimuleerd?	185	Over het (door de gemeente) realiseren van een gebouw dat Don Bosco gaat huren is nog geen raadsbesluit genomen. Daartoe volgt een voorstel voor de raadsvergadering van januari 2026. We geven vanuit beheerdersoogpunt de voorkeur aan een gebouw met één huurder. Met de mogelijkheid om via de huurder wel onderverhuur mogelijk te maken waardoor samenwerking tot de mogelijkheden gaat behoren. We gaan uit van een budgettaire neutrale exploitatie.
	184	RB	Waarom wordt slechts 5% van het totale areaal gerenoveerd, terwijl er sprake is van onvoldoende beeldkwaliteit (D en C niveau) op meerdere plekken? Is dit percentage voldoende om de achterstand in groenonderhoud in te halen? Wat zijn de gevolgen van het dalende onderhoudsniveau voor de leefbaarheid in woonwijken?	186	In het Groenbeheerplan 2024-2028 zijn voor het eerst investeringen opgenomen om plantsoenen en hagen te renoveren. Deze investeringen schrijven we af in 20 jaar, waarna renovatie nodig is. In een paar jaar tijd alles renoveren is niet te organiseren en te betalen. Daarom hebben we ervoor gekozen om ieder jaar 5% te renoveren. We starten daarmee op locaties die de grootste achterstand hebben. Het renoveren van jaarlijks 5% van ons areaal geldt overigens niet voor de vervanging van bomen. Dat voeren we zsm uit. Op deze manier proberen we de beeldkwaliteit te verbeteren. We zien minimale gevolgen voor de leefbaarheid in woonwijken.
	185	RB	Wordt bij de prioritering van de plantsoenen die worden aangepakt rekening gehouden met meldingen van bewoners, veiligheid of sociale problematiek?	186	Op basis van de technische inspectiegegevens en veiligheid van de plantsoenen wordt een prioritering gemaakt. Ook houden we rekening met meldingen. Wanneer deze planning gereed is, delen we dit via www.rijswijk.nl/groen -> groen op de kaart.
24. Overzicht incidentele baten en lasten					
	57	PvdA	Lokale Lasten Daling Afval: De afvalstoffenheffing daalt met 4%. Aangezien dit (deels) komt door de inzet van de Egalisatiereserve afvalstoffenheffing (€ 132.000) om kosten voor lachgasgebruikers te dekken, is deze reserve robuust genoeg om verwachte toekomstige kostenstijgingen (zoals de CO2-heffing) op te vangen?	188	De egalisatiereserve is gevuld met een incidenteel voordeel op de afvalverwerking in de jaarrekening 2024. Dit is gedaan naar aanleiding van het aangenomen amendement 'Verlaging afvalstoffenheffing inwoners niet laten betalen voor lachgasgebruikers' bij de 2e halfjaarrapportage 2024. De egalisatiereserve is alleen bedoeld voor het verwerken van de lachgaslinders zoals in het amendement is opgenomen. De beschikbare middelen in de reserve worden voor de helft ingezet in 2025 (op basis van hetzelfde amendement) en voor de andere helft in 2026. Met deze inzet is deze egalisatiereserve uitgeput. De nieuwe ontwikkeling waarin de CO2-heffing voor hogere kosten zorgt, staat hier dus buiten.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	116	WIJ	De reserve "Revitalisering Oud-Rijswijk" was bedoeld voor herpositionering van het historische centrum, o.a. met gebiedscommunicatie en aanpassing openbare ruimte. Inmiddels zou dit afgerond zijn. Daarom wordt de resterende €30.000 uit de reserve gehaald. Wat is er nu allemaal gerealiseerd in Oud Rijswijk m.b.t. tot de herpositionering van het historisch centrum?	190	De reserve voor de revitalisering Oud Rijswijk is nog niet volledig benut. In de begroting 2026-2029 is de resterende € 30.000 opgenomen om deze reserve actief in te zetten. Daarnaast is de begroting € 40.000 voor 2025 niet aangewend. Hiervoor zal op het volgende P&C moment een verzoek worden ingediend om dit ook aan te wenden. Naast een halvering van het budget in 2011, als onderdeel van destijds benodigde bezuinigingen, is de reserve onder andere gebruikt voor de uitvoering van het Masterplan: De Herontdekking van Oud Rijswijk. Zo is de reserve aangewend om een extra impuls te geven aan de kwaliteit van het openbaar gebied. Onderdeel daarvan is het zichtbaar maken de historische waterput in de Herenstraat en de gedeeltelijke herinrichting van de Julianastraat. Ook is het Hansken bankje, nabij de waterput, bekostigd vanuit deze reserve. Voor 2026 is ten doel gesteld om een muurschildering te laten aanbrengen waarmee het historische karakter van het centrum verder wordt benadrukt.
25. Verloop van de reserves					
	38	PG&R	In 2021 zijn de door het Rijk verstrekte coronamiddelen ondergebracht in de bestemmingsreserve Corona Maatregelenpakket. Eind 2025 bedraagt deze reserve nog 54.000 euro. In de programmabegroting 2026 staat vermeld dat hieruit (opnieuw) verenigingsondersteuning wordt gefinancierd. Aangezien deze middelen oorspronkelijk bedoeld waren voor tijdelijke corona gerelateerde ondersteuning, roept de voortgezette inzet vragen op over rechtmatigheid, doelmatigheid en transparantie. Is de voorgenomen besteding van de bestemmingsreserve in 2026 nog in overeenstemming met het oorspronkelijke doel en de voorwaarden van het coronamaatregelenpakket van het Rijk?	192	De besteding van de resterende middelen in de bestemmingsreserve aan verenigingsondersteuning is in overeenstemming met het oorspronkelijk doel zoals opgenomen in het raadsvoorstel van 6 juli 2021 (21-045). In 2026 staat de laatste onttrekking vanuit deze reserve t.b.v. verenigingsondersteuning geraamd. Daarna is de pot voor verenigingsondersteuning in deze reserve leeg. De middelen t.b.v. verenigingsondersteuning in de bestemmingsreserve coronamaatregelenpakket zijn in 2021, raadsvoorstel 6 juli 2021 (21-041), overgeheveld vanuit onze eigen bestemmingsreserve Groeifonds. Daar zijn dus geen voorwaarden vanuit het Rijk aan gesteld.
	39	PG&R	Welke sportverenigingen of organisaties ontvangen ondersteuning uit deze reserve en op welke manier is deze ondersteuning toegankelijk voor alle inwoners die hiervan gebruik willen maken?	192	Het geld wordt gebruikt om de verenigingsondersteuner (VO) voor sportverenigingen mede te vergoeden. Er wordt minimaal 1 keer per jaar een poging gedaan bij alle verenigingen in Rijswijk om ze te spreken. Op die manier weet de verenigingsondersteuner goed wat er speelt bij verenigingen, en kunnen deze geholpen worden met hun vragen. Verenigingen staat het ook helemaal vrij om zelf contact te zoeken met de VO.
	40	PG&R	Zijn er door het Rijk beperkingen gesteld aan de bestedingstermijn of aan de wijze waarop deze middelen mogen worden ingezet?	192	De middelen t.b.v. verenigingsondersteuning in de bestemmingsreserve coronamaatregelenpakket zijn in 2021, raadsvoorstel 6 juli 2021 (21-041), overgeheveld vanuit onze eigen bestemmingsreserve Groeifonds. Daar zijn dus geen voorwaarden vanuit het Rijk aan gesteld.
	41	PG&R	Acht het college het passend om zes jaar na de coronaperiode nog activiteiten te financieren uit deze reserve, in plaats van structurele dekking te zoeken binnen het reguliere sportbeleid?	192	De besteding van de resterende middelen in de bestemmingsreserve aan verenigingsondersteuning is in overeenstemming met het oorspronkelijk doel zoals opgenomen in het raadsvoorstel van 6 juli 2021 (21-045). In 2026 staat de laatste onttrekking vanuit deze reserve t.b.v. verenigingsondersteuning geraamd. Daarna is de pot voor verenigingsondersteuning in deze reserve leeg. Verenigingsondersteuning wordt deels ook al vanuit structurele middelen betaald. Het eventueel structureel borgen, na het wegvallen van de reserve, is onderdeel van de integrale afweging die gemaakt moet worden in de begroting '27-'30.
	42	PG&R	In 2021 is de bestemmingsreserve Faciliteiten voor jongeren gevormd met als doel het realiseren van ruime, veilige en uitdagende speel- en recreatieplekken voor jongeren. Rijswijk telt inmiddels ruim 170 speelplekken voor kinderen, maar het aanbod voor oudere jeugd blijft beperkt. Er wordt daarom ingezet op nieuwe voorzieningen, zoals een interactief ontmoetingspunt en een skatebaan.	193	Deze bestemmingsreserve is opgebouwd uit de volgende kostenposten: skatebaan €175.000; sanering lood in de bodem 4 speelplekken €160.000; bewonersinitiatieven €150.000 (6 jaar €25.000). Dit is de afgelopen jaren uitgevoerd/opgeleverd. De bestemmingsreserve wordt nog nader bekeken.
	43	PG&R	Wat is de planning voor de uitvoering van de nieuwe jongerenvoorzieningen (zoals skatebaan en interactief ontmoetingspunt)?	193	De skatebaan is inmiddels uitgevoerd.
	44	PG&R	Hoe zijn jongeren en jongerenorganisaties betrokken bij planvorming, ontwerp en locatiekeuze?	193	De skatebaan is inmiddels uitgevoerd, waarbij het ontwerp door middel van participatie tot stand is gekomen.
	45	PG&R	In welke wijken is de behoefte het grootst en op basis van welke gegevens?	193	Een skatebaan is een stedelijke voorziening en niet wijkgebonden.
	46	PG&R	Hoe wordt gemeten of de voorzieningen bijdragen aan ontmoeting, beweging en welzijn van jongeren?	193	Skaten draagt bij aan bewegen en ontmoeten, en levert een positieve bijdrage aan het welzijn van jongeren. Er wordt zichtbaar veel gebruik gemaakt van de skatebaan, maar exacte gebruikersaantallen zijn niet bekend.
	47	PG&R	Verwacht het college minder overlast/hanggedrag en hoe wordt dat gemonitord?	193	De skatebaan in het Treubpark ligt op voldoende afstand van woningen. Sinds de opening in 2023 hebben we dan ook nog geen klachten ontvangen.

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	48	PG&R	Hoe wordt rekening gehouden met toegankelijkheid en inclusiviteit voor jongeren met een beperking of verschillende achtergronden?	193	Hier wordt in de ontwerpfase al rekening mee gehouden.
	49	PG&R	Wordt bij de ontwikkeling van deze voorzieningen afgestemd met buurgemeenten om doublures of inefficiëntie te voorkomen?	193	Nee, de skatebaan aan de Treubstraat is samen met de skatejongeren tot stand gekomen.
	50	PG&R	Bestemmingsreserve Realisatie tunnel Prinses Beatrixlaan (30.000.000 tot eind 2029)	194	Betreft de vragen die hieronder beantwoord worden.
	51	PG&R	Hoe wordt gegarandeerd dat de gemeentelijke bijdrage binnen het vastgestelde budget van 30 miljoen blijft, rekening houdend met mogelijke prijsstijgingen of onvoorziene kosten?	194	De 30 miljoen is door de gemeente gereserveerd uit de Enecogelden als eerst aanzet voor een gemeentelijke bijdrage aan een tunnel onder de Beatrixlaan mede om aan andere partijen te laten zien dat Rijswijk serieus is over een tunnel. Dit is niet gebaseerd op een realistische raming; een tunnel is vele malen duurder.
	52	PG&R	Beschikken de andere betrokken overheden (Gemeente Den Haag, provincie Zuid-Holland, MRDH en het Rijk) ook over een financiële reserve voor deze tunnel? Over welk bedrag gaat het? En wat is de huidige positie van deze overheden ten aanzien van dit project?	194	De MRDH heeft in de bestuursovereenkomst over de Beatrixlaan een subsidie van 7.1 mln beschikbaar gesteld voor de Bovengrondse Verstedelijkingsvariant (BVB). Dit betreft met name het verleggen van de rijbanen om ruimte te maken voor de ontwikkelstrook.
	53	PG&R	De tunnel is al jarenlang onderwerp van debat en discussie. Is er inmiddels een concrete planning voor de daadwerkelijke realisatie van de tunnel?	194	Nee, daarvoor zal overstemming moeten worden bereikt met andere partijen over een toekomstbestendige inrichting van de Beatrixlaan. Rijswijk is voor de financiering van een tunnel mede afhankelijk van andere partijen. Deze partijen zullen moeten worden overtuigd van nut en noodzaak en urgentie. Zie ook antwoord bij vraag 60.

26. Verloop van de voorzieningen

	186	RB	Op welke manier stuurt de gemeente actief op het voorkomen van ongewenste verlofstuwmeren, zodat de inzetbaarheid van medewerkers behouden blijft en de financiële risico's voor de organisatie beheersbaar blijven? Hoe wordt het verlofsparen afgestemd op de personeelsplanning en de continuïteit van de dienstverlening?	197	2 keer per jaar ontvangt het GMT stuurinformatie over verlof(stuwmeren). Op basis van deze informatie gaan managers in gesprek met de betreffende medewerkers en maken een plan voor het afbouwen van verlofstuwmeren waarbij de continuïteit wordt gewaarborgd. Verlofsparen is een recht van een medewerker dat sinds 2022 in de Cao Gemeenten is opgenomen. Hiervan kan de gemeente niet afwijken. Een medewerker moet, conform Cao, 3 maanden voor een opname van meer dan 4 weken de verlofaanvraag indienen. Deze termijn biedt de mogelijkheid om oplossingen in te richten om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. Gezien de omvang van het spaarverlof is er nog geen reden om bijzondere maatregelen te treffen.
--	-----	----	---	-----	---

27. Overzicht taakvelden

	117	WIJ	In de programmabegroting 2026–2029 valt op dat de zorgkosten binnen het sociaal domein nauwelijks stijgen, terwijl de afgelopen jaren juist sprake was van een structurele toename van de uitgaven aan jeugdzorg en Wmo. Op welke aannames baseert het college de verwachting dat de zorgkosten de komende jaren niet verder zullen stijgen, terwijl de historische trend juist een structurele groei laat zien? Kan het college toelichten waar deze stabilisering financieel op is gebaseerd (bijvoorbeeld beleidswijzigingen, volumebeheersing of administratieve aanpassingen) en welke risico's hieraan verbonden zijn als de uitgaven in werkelijkheid toch blijven toenemen?	198	Miv 2026 wordt de wasservice (Op dit moment nog onderdeel van de huishoudelijke hulp) een algemene voorziening. Zoals vermeld in de 2e halfjaarrapportage 2025 betekent dit een structurele besparing van ca € 600.000 per jaar vanaf 2026. Om die reden is er, behalve de indexering, geen structurele bijstelling van de begroting doorgevoerd bij de Wmo. We voorzien kostenbesparing door inzet van onze brede toegang en het jeugdteam, waarmee we eerder in staat zijn om jeugd- en gezinsproblematieken te herkennen en aan te pakken. Sinds medio 2024 loopt ook het Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp '24-'28, waarover uw raad in het voorjaar van 2025 uitgebreid is geïnformeerd. Preventie en vroegsignalering zorgt voor minder instroom in de jeugdhulp
--	-----	-----	--	-----	---

28. Verwerking kadernota 2026

	118	WIJ	In de programmabegroting 2026–2029 wordt een structurele bezuiniging van €300.000 opgenomen op het onderdeel jongerenwerk en wijkgericht welzijnswerk. Uit de toelichting blijkt dat dit neerkomt op ongeveer 8,8% van het totale deelbudget voor deze activiteiten. Tegelijkertijd geeft het college aan dat deze middelen worden "hergeprioriteerd" richting preventie, sociale basis en de nieuwe regeling Sociaal Kapitaal. Kan het college concreet aangeven welke activiteiten of organisaties geraakt worden door deze bezuiniging van €300.000, en wat de feitelijke effecten zijn op het bestaande jongerenwerk en wijkgericht welzijnswerk in de stad?	201	Het betreft hier juist een investering in jongerenwerk en wijkgericht welzijnswerk. Dit geldt voor de hele tabel. Daarin staan minbedragen, omdat het om bedragen gaat die drukken op de begroting.
	119	WIJ	Rijswijk groeit de komende jaren met circa 20.000 inwoners. Dat betekent meer jongeren, meer maatschappelijke druk en een grotere behoefte aan wijkgericht welzijnswerk. Juist dit type werk is bedoeld om sociale problemen vroeg te signaleren en gemeenschapsvorming te versterken. Hoe verhoudt deze bezuiniging van €300.000 zich tot de verwachte bevolkingsgroei en toenemende sociale opgaven in Rijswijk?	201	Het betreft hier juist een investering in jongerenwerk en wijkgericht welzijnswerk. Dit geldt voor de hele tabel. Daarin staan minbedragen, omdat het om bedragen gaat die drukken op de begroting.

Overige vragen

Begroting 2026-2029

	Nummer	Partij	Vraag	Bladzijde	Beantwoording
	217	BvR	Jaren geleden heeft de Raad, in het Provinciehuis besloten de vd Kooiweg/Rijnweg veiliger in te richten. Bij de vorige behandeling van de begroting werd "uit de losse hand" onrealistische kosten opgegeven. Nu neemt men in 2026 "voorbereiding". Wanneer gaat u over tot de gevraagde uitvoering?	(leeg)	Op dit moment wordt er gewerkt aan de voorbereiding van maatregelen aan de Van Rijnweg/Van der Kooijweg. U heeft hier onlangs een Raadsinformatiebrief ontvangen.
	226	BvR	Hoe wordt de balans gemonitord tussen verstedelijking en en leefbaarheid?	(leeg)	Binnen het Programma Stadsontwikkeling - als nader uit te werken programma opgenomen in de door uw raad vastgestelde Omgevingsvisie - wordt in 2026 een monitoringstool ontwikkeld (omgevingsmonitor) die structureel zicht biedt op (de impact van) ontwikkelingen als gevolg van de verstedelijkingsopgave binnen de gemeente en ondersteuning biedt bij het evalueren van- en bijsturen op beleid, ook op het vlak van leefbaarheid. In 2023 is onder de vlag van dit programma al een 'Leefbaarheidsfoto' (0-meting) gemaakt, waarvan de indicatoren kunnen worden geactualiseerd en ingezet voor monitoring.
	227	BvR	Sociaal domein: Hoe wordt de stijging van de zorgkosten opgevangen?	(leeg)	Miv 2026 wordt de wasservice (Op dit moment nog onderdeel van de huishoudelijke hulp) een algemene voorziening. Zoals vermeld in de 2e halfjaarrapportage 2025 betekent dit een structurele besparing van ca € 600.000 per jaar vanaf 2026. Om die reden is er, behalve de indexering, geen structurele bijstelling van de begroting doorgevoerd bij de Wmo. We voorzien kostenbesparing door inzet van onze brede toegang en het jeugdteam, waarmee we eerder in staat zijn om jeugd- en gezinsproblematieken te herkennen en aan te pakken. Sinds medio 2024 loopt ook het Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp '24-'28, waarover uw raad in het voorjaar van 2025 uitgebreid is geïnformeerd. Preventie en vroegsignalering zorgt voor minder instroom in de jeugdhulp
	223	BvR	Onderwijs: wat betekent de wet van school naar duurzaam concreet voor Rijswijk?		De Wet van school naar duurzaam werk beoogt de huidige aanpakken van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid te vervlechten en te verbinden. Jongeren tot 27 jaar worden ondersteund in een terug naar school, een leerwerktraject of naar werk. De wet legt hiervoor de wettelijke basis en opdracht aan gemeenten en onderwijs. Hierbij is specifieke aandacht voor de kwetsbare doelgroep (zoals jongeren vanuit praktijk-onderwijs of speciaal onderwijs en statushouders). In de uitvoering moet er gezorgd worden voor een nog betere samenwerking tussen de onderwijsinstellingen, de coaches van het Doorstroompunt van team JOS en de jeugdcoaches van team werk. Voor het Doorstroompunt betekent dit dat de doelgroep wordt vergroot naar jongeren tot 27 jaar (was 23 jaar). Ook wordt de doelgroep verbreed omdat ook jongeren met een ondersteuningsvraag die wel een startkwalificatie hebben in aanmerking kunnen komen voor ondersteuning door het onderwijs (zij moeten hun leerlingen tot een jaar na afstuderen volgen en ondersteuning bieden indien nodig), de ondersteuning van het Doorstroompunt of de ondersteuning van team werk/jeugdcoaches.
	224	BvR	Netcongestie grootgebruikers. Wat zijn de gevolgen voor de ontwikkeling van der Plaspoelpolder?		Vooralsnog wordt er door de netbeheerders voorrang gegeven aan woningbouwprojecten. Dit geldt niet voor bedrijfsmatige aansluitingen. De ontwikkelaars zullen afzonderlijke afspraken moeten maken met de netbeheerders. Stedin ontwikkelt nog een afwegingskader.
	225	BvR	Financien: zijn er risico's of reserves waarmee rekening wordt gehouden. Hoeveel is incidenteel		Risico's die in beeld zijn worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. (p98) Reserves zijn in principe altijd incidenteel van aard. De reserves die structureel van aard zijn worden opgenomen onder het overzicht incidentele baten en lasten op pagina 188.